

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul IX — Nr. 170

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 25 iulie 1997

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE		★	
137.	1-2	142.	5-15
445.	3	450.	15
★		DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
138.	3-4	339.	16-31
446.	5		

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind grațierea unor pedepse

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. — Se grațiază în întregime:

a) pedepsele cu închisoare până la 2 ani inclusiv, precum și pedepsele cu amendă până la 10.000.000 lei inclusiv, aplicate de instanțele de judecată;

b) pedepsele cu închisoare până la 5 ani inclusiv, aplicate celor care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, au împlinit vârsta de 60 de ani, femeilor gravide sau care au copii până la 2 ani.

Art. 2. — Se grațiază în parte, cu 1/2, pedepsele cu închisoare, aplicate de instanțele de judecată, mai mari de 2 ani, dar care nu depășesc 5 ani inclusiv.

Art. 3. — Prevederile art. 1 și 2 se aplică și celor care execută pedeapsa închisorii la locul de muncă.

Art. 4. — Se grațiază în întregime măsura internării într-un centru de reeducare, precum și măsura trimerii

într-o școală specială de muncă și reeducare, luată față de minori de către instanțele de judecată.

Beneficiază de grațierea prevăzută la alin. 1 numai minorii care au executat cel puțin un an din măsura internării într-un centru de reeducare sau într-o școală specială de muncă și reeducare.

Art. 5. — Prevederile art. 1—4 din prezenta lege nu se aplică recidiviștilor, precum și celor care au săvârșit următoarele infracțiuni:

A. Reglementate de Codul penal :

— infracțiunile contra siguranței statului, prevăzute de art. 155—173;

— infracțiunile de omor, prevăzute de art. 174—177;

— vătămarea corporală gravă, prevăzută de art. 182;

- lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte, prevăzute de art. 183;
- provocarea ilegală a avortului, prevăzută de art. 185 alin. 1, 2 și 3;
- lipsirea de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 189;
- violarea de domiciliu, prevăzută de art. 192 alin. 2;
- șantajul, prevăzut de art. 194;
- violul, prevăzut de art. 197;
- incestul, prevăzut de art. 203;
- furtul calificat, prevăzut de art. 209;
- tâlhăria, prevăzută de art. 211;
- gestiunea frauduloasă, prevăzută de art. 214;
- înșelăciunea, prevăzută de art. 215 alin. 2, 3, 4 și 5;
- delapidarea, prevăzută de art. 215¹ alin. 2;
- ultrajul, prevăzut de art. 239 alin. 2 și 3;
- sustragerea sau distrugerea de înscrisuri, prevăzute de art. 242;
- abuzul în serviciu contra intereselor publice, prevăzut de art. 248;
- abuzul în serviciu în formă calificată, prevăzut de art. 248¹;
- luarea de mită, prevăzută de art. 254;
- darea de mită, prevăzută de art. 255;
- traficul de influență, prevăzut de art. 257;
- tortura, prevăzută de art. 267¹;
- represiunea nedreaptă, prevăzută de art. 268;
- evadarea, prevăzută de art. 269;
- înlesnirea evadării, prevăzută de art. 270;
- nerespectarea hotărârilor judecătorești, prevăzută de art. 271;
- neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea lor defectuoasă, din culpă, prevăzute de art. 273 alin. 2;
- neîndeplinirea cu știință a îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea lor defectuoasă, prevăzute de art. 274 alin. 2;
- părăsirea postului și prezența la serviciu în stare de ebrietate, prevăzute de art. 275;
- distrugerea și semnalizarea falsă, prevăzute de art. 276;
- accidentul și catastrofa de cale ferată, prevăzute de art. 277;
- nerespectarea regimului armelor și munițiilor, prevăzută de art. 279;
- nerespectarea regimului materialelor nucleare sau al altor materii radioactive, prevăzută de art. 279¹;
- falsificarea de monede sau de alte valori, prevăzută de art. 282;
- falsificarea de valori străine, prevăzută de art. 284;
- deținerea de instrumente în vederea falsificării de valori, prevăzută de art. 285;
- specula, prevăzută de art. 295;
- înșelăciunea cu privire la calitatea mărfurilor, prevăzută de art. 297;
- deturnarea de fonduri, prevăzută de art. 302¹;

- contaminarea venerică și transmiterea sindromului imunodeficient dobândit, prevăzute de art. 309;
- traficul de stupefiante, prevăzut de art. 312;
- falsificarea de alimente sau de alte produse, prevăzută de art. 313;
- încăierarea, prevăzută de art. 322;
- asocierea pentru săvârșirea de infracțiuni, prevăzută de art. 323;
- dezertarea, prevăzută de art. 332;
- zborul neautorizat, prevăzut de art. 340;
- distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale, prevăzute de art. 360.

B. *Reglementate de legi speciale:*

- infracțiunile prevăzute de art. 19—21 din Legea nr. 51/1991 privind siguranța națională a României;
- infracțiunile prevăzute de art. 37 alin. 1 și 2 din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice;
- infracțiunile prevăzute de art. 109, 110 și 115 din Decretul nr. 443/1972 privind navigația civilă;
- infracțiunile prevăzute de art. 72 și 73 din Legea nr. 30/1978 — Codul vamal al României;
- infracțiunea prevăzută de art. 208 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale;
- infracțiunile prevăzute de art. 10—16 din Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale.

De asemenea, nu beneficiază de prevederile prezentei legi cei care au săvârșit infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 15 ani.

Art. 6. — Sancțiunile cu închisoare aplicate pentru contravenții nu se mai execută, iar pentru contravențiile săvârșite până la intrarea în vigoare a prezentei legi nu se mai aplică sancțiunea închisorii contravenționale.

Art. 7. — Faptele care, potrivit art. 18¹ din Codul penal, nu prezintă pericolul social al unei infracțiuni nu se mai sancționează, dacă au fost săvârșite până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art. 8. — În cauzele în care urmărirea penală nu a început, precum și în cele aflate în curs de urmărire penală sau de judecată, procesul penal va porni sau, după caz, va continua, iar după stabilirea pedepsei se va face aplicarea prevederilor prezentei legi.

Art. 9. — Grațierea nu se aplică celor care nu au început executarea pedepsei închisorii sau a sancțiunii închisorii contravenționale, deoarece s-au sustras de la executarea acestora, precum și celor care au început executarea, dar ulterior s-au sustras.

Art. 10. — Cei grațiați care, în decurs de 3 ani, săvârșesc o infracțiune intenționată vor executa, pe lângă pedeapsa stabilită pentru acea infracțiune, și pedeapsa sau restul de pedeapsă rămas neexecutat, ca urmare a aplicării prezentei legi.

Art. 11. — Dispozițiile prezentei legi se aplică numai faptelor comise până la data de 26 mai 1997.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 9 iulie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI

PETRE ROMAN

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 10 iulie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

ANDREI IOAN CHILIMAN

București, 24 iulie 1997.

Nr. 137.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

pentru promulgarea Legii privind grațierea unor pedepse

În temeiul art. 77 alin. (1) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind grațierea unor pedepse și se dispune publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

EMIL CONSTANTINESCU

București, 23 iulie 1997.

Nr. 445.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 22 mai 1992, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, după alineatul (2) se introduce alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) În exercitarea controlului, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra problemelor de drept, fără a putea modifica sau completa prevederea legală supusă controlului. De asemenea, Curtea Constituțională nu se poate pronunța asupra modului de interpretare și de aplicare a legii, ci numai asupra înțeleșului său contrar Constituției.“

2. Articolul 3 va avea următorul cuprins:

„Art. 3. — (1) Competența Curții Constituționale este cea stabilită prin Constituție.

(2) Curtea Constituțională este singura în drept să hotărască asupra competenței sale. Ea hotărăște în cazurile expres și limitativ prevăzute în art. 144 din Constituție.

(3) Competența Curții Constituționale, stabilită potrivit alin. (2), nu poate fi contestată de nici o autoritate publică.“

3. Articolul 8 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 8. — (1) Curtea Constituțională își desfășoară activitatea în plen, în condițiile prezentei legi și ale Regulamentului de organizare și funcționare a Curții

Constituționale, iar actele Curții se adoptă cu votul majorității judecătorilor, dacă prin prezenta lege nu se prevede altfel.“

4. Articolul 11 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Președintele supraveghează activitatea de ordonator de credite a secretarului general al Curții Constituționale.“

5. Articolul 14 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 14 — (1) Ședințele de judecată sunt publice, în afară de cazul în care, din motive întemeiate, plenul hotărăște ședința secretă.“

6. La articolul 18, după alineatul (2) se introduce alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Dacă sesizarea s-a făcut de președintele uneia dintre Camerele Parlamentului, Curtea Constituțională o va comunica președintelui celeilalte Camere, precum și Guvernului, iar dacă sesizarea s-a făcut de către Guvern, Curtea o va comunica președinților celor două Camere ale Parlamentului, prevederile alin. (2) aplicându-se în mod corespunzător.“

7. Articolul 23 va avea următorul cuprins:

„Art. 23. — (1) Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, de care depinde soluționarea cauzei.

(2) Excepția poate fi ridicată la cererea uneia dintre părți sau, din oficiu, de către instanța de judecată.

(3) Nu pot face obiectul excepției prevederile legale a căror constituționalitate a fost stabilită potrivit art. 145 alin. (1) din Constituție sau prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

(4) Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.

(5) Pe perioada soluționării excepției de neconstituționalitate judecarea cauzei se suspendă.

(6) Dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară prevederilor alin. (1), (2) sau (3), instanța o respinge printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

8. La articolul 24, alineatele (1), (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„Art. 24 — (1) Primind încheierea prevăzută la art. 23 alin. (4), președintele Curții Constituționale va desemna pe unul dintre judecători ca raportor și va comunica încheierea prin care a fost sesizată Curtea Constituțională președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, indicându-le data până la care pot să trimită punctul lor de vedere. Prevederile art. 19 alineatul ultim se aplică în mod corespunzător.

(2) Judecătorul desemnat ca raportor, potrivit alin. (1), este obligat să ia măsurile necesare pentru administrarea probelor la data judecării.

(3) Termenul de judecată se stabilește de președintele Curții, la data depunerii raportului.”

9. Articolul 25 se abrogă.

10. Articolul 26 va avea următorul cuprins:

„Art. 26. — (1) Decizia prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare este definitivă și obligatorie.

(2) În caz de admitere a excepției, Curtea se va pronunța și asupra constituționalității altor prevederi din actul atacat, de care, în mod necesar și evident, nu pot fi disociate prevederile menționate în sesizare.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 9 iulie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI
PETRE ROMAN

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 10 iulie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ANDREI IOAN CHILIMAN

București, 24 iulie 1997.
Nr. 138.

(3) Deciziile sunt obligatorii de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României și produc efecte numai pentru viitor.

(4) Deciziile pronunțate în condițiile alin. (1) se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.”

11. La articolul 37, după alineatul (2) se introduce alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Proiectul de lege sau, după caz, propunerea legislativă se depune la Curte, însoțit de avizul Consiliului Legislativ.”

12. Articolul 48 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 48. — (1) Curtea Constituțională are 10 magistrați-asistenți subordonați președintelui Curții, dintre care unul este magistrat-asistent șef.”

13. Articolul 49 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 49. — (1) Secretariatul Curții Constituționale este condus de un secretar general, asimilat funcției de secretar de stat, numit și revocat de plenul Curții dintre juriștii cu o vechime în activitatea juridică de cel puțin 10 ani și activitate meritorie.”

14. La articolul 49, alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Secretarul general își desfășoară activitatea sub supravegherea președintelui Curții Constituționale. El asigură pregătirea, organizarea și coordonarea lucrărilor Curții și este ordonator de credite, în condițiile art. 11 alin. (2).

(4) Atribuțiile secretarului general și cele ale personalului Secretariatului Curții Constituționale se stabilesc prin Regulamentul de organizare și funcționare a Curții.”

15. Articolul 50 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Proiectul de buget se aprobă, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor, de plenul Curții și se înaintează Guvernului, pentru a fi inclus distinct în proiectul bugetului de stat supus legiferării. Eventualele obiecții ale Curții Constituționale la proiectul de buget al Guvernului se prezintă Parlamentului spre soluționare.”

Art. II. — Prevederile anterioare acestei legi, referitoare la recurs, se aplică recursurilor în curs de soluționare și deciziilor care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu sunt încă definitive.

Art. III. — Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare și actualizându-se denumirile.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea
Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea
Curții Constituționale**

În temeiul art. 77 alin. (1) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și se dispune publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

EMIL CONSTANTINESCU

București, 23 iulie 1997.
Nr. 446.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 197 din 13 august 1992, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Art. 1. — Autoritatea judecătorească se compune din instanțele judecătorești, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii, fiecare cu atribuțiile proprii prevăzute de Constituție și de lege.

Puterea judecătorească este separată de celelalte puteri ale statului, având atribuții proprii ce sunt exercitate prin instanțele judecătorești, în conformitate cu principiile și dispozițiile prevăzute de Constituție și de celelalte legi ale țării.“

2. Articolul 2 va avea următorul cuprins:

„Art. 2. — Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime. Nici o lege nu poate îngădi exercitarea acestui drept.

Instanțele judecătorești înfăptuiesc justiția în scopul apărării și realizării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, precum și a celorlalte drepturi și interese legitime deduse judecătii.

Instanțele judecă toate procesele privind raporturile juridice civile, comerciale, de muncă, de familie, administrative, penale, precum și orice alte cauze pentru care legea nu stabilește o altă competență.

Ministerul Public reprezintă, în activitatea judiciară, interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

3. Articolul 12 se abrogă.

4. La articolul 13, alineatele 2 și 3 vor avea următorul cuprins:

„Președinții tribunalelor și ai curților de apel sunt ajutați în îndeplinirea atribuțiilor de 1—3 vicepreședinți. Ministrul justiției stabilește tribunalele și curțile de apel la care vor fi câte 2 sau 3 vicepreședinți, precum și judecătorii la care președinții sunt ajutați de câte un vicepreședinte.

Președinții instanțelor desemnează judecătorii care urmează să îndeplinească, potrivit legii și regulamentelor, și alte atribuții decât cele privind activitatea de judecată.“

5. **Articolul 14 va avea următorul cuprins:**

„Art. 14. — Tribunalele și curțile de apel pot avea două sau mai multe secții.

Numărul secțiilor tribunalelor și ale curților de apel se stabilește de ministrul justiției, în raport cu volumul de activitate și după natura cauzelor deduse judecării. Ministrul justiției stabilește instanțele la care funcționează secții maritime și fluviale, pentru judecarea cauzelor prevăzute de lege.“

6. **Articolul 15 alineatul 1 va avea următorul cuprins:**

„Secțiile tribunalelor și ale curților de apel sunt conduse de câte un președinte de secție.“

7. **Articolul 16 alineatul 2 va avea următorul cuprins:**

„Cauzele penale privind pe minori se judecă de judecători anume desemnați de președintele instanței de judecată.“

8. **Articolul 18 va avea următorul cuprins:**

„Art. 18. — Cauzele date, potrivit legii, în competența de primă instanță a judecătorilor, tribunalelor și curților de apel se judecă de un singur judecător.

Apelurile se judecă de tribunale și de curțile de apel în complet format din 2 judecători.

Recursurile se judecă de tribunale și de curțile de apel în complet format din 3 judecători.

În cazul în care judecătorii care intră în compunerea completului prevăzut la alin. 2 nu ajung la un acord asupra hotărârii, procesul se judecă din nou în complet de divergență.

Completul de divergență se constituie prin includerea, în completul de judecată, a președintelui sau a vicepreședintelui instanței ori a unui alt judecător desemnat de președinte.“

9. **Articolul 19 va avea următorul cuprins:**

„Art. 19. — Consiliul Superior al Magistraturii și ministrul justiției veghează la respectarea independenței justiției.

Ministrul justiției răspunde de buna organizare și funcționare a justiției ca serviciu public. Prin judecători inspectori de la curțile de apel, ministrul justiției este informat cu privire la funcționarea instanțelor și la abaterile de natură să compromită calitatea activității, aplicarea legilor și a regulamentelor în circumscripțiile curților de apel.

Președinții și vicepreședinții instanțelor verifică organizarea și calitatea serviciului, respectarea legilor și a regulamentelor în cadrul instituției pe care o conduc și al instanțelor din circumscripția acesteia. Președinții curților de apel își exercită această atribuție și prin judecătorii inspectori din cadrul curții.

În nici o împrejurare verificările efectuate nu pot conduce la imixtiuni în desfășurarea proceselor în curs sau la repunerea în discuție a ceea ce a fost deja judecat. Nu se

consideră imixtiune exercitarea atribuțiilor date prin lege ministrului justiției cu privire la căile judiciare de atac.“

10. **Articolul 22 se abrogă.**

11. **Articolul 26 se abrogă.**

12. **Articolul 29 se abrogă.**

13. **Titlul III „Ministerul Public“ va avea următorul cuprins:**

„TITLUL III Ministerul Public

CAPITOLUL I

Dispoziții comune

Art. 30. — Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete pe lângă fiecare instanță judecătorească, sub autoritatea ministrului justiției.

Activitatea Ministerului Public este organizată potrivit principiilor legalității, imparțialității și al controlului ierarhic.

Ministerul Public este independent în relațiile cu celelalte autorități publice și își exercită atribuțiile numai în temeiul legii și pentru asigurarea respectării acesteia.

Art. 31. — Atribuțiile Ministerului Public sunt următoarele:

a) efectuarea urmăririi penale în cazurile și în condițiile prevăzute de lege;

b) supravegherea activității de cercetare penală efectuată de poliție și de alte organe; în exercitarea acestei atribuții, procurorul conduce și controlează activitatea de cercetare penală, dispozițiile date de procuror fiind obligatorii pentru organul de cercetare penală;

c) sesizarea instanțelor judecătorești pentru judecarea cauzelor penale;

d) exercitarea acțiunii civile în cazurile prevăzute de lege;

e) participarea, în condițiile legii, la ședințele de judecată;

f) exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile prevăzute de lege;

g) supravegherea respectării legii în activitatea de punere în executare a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii;

h) verificarea respectării legii la locurile de deținere preventivă, de executare a pedepselor, a măsurilor educative și de siguranță;

i) apărarea drepturilor și intereselor minorilor și ale persoanelor puse sub interdicție;

j) studierea cauzelor care generează sau favorizează criminalitatea, elaborarea și prezentarea propunerilor în vederea eliminării acestora, precum și pentru perfecționarea legislației penale.

Ministerul Public exercită orice alte atribuții prevăzute de lege.

Art. 32. — Procurorii din fiecare parchet sunt subordonați conducătorului aceluși parchet.

Conducătorul unui parchet este subordonat conducătorului parchetului ierarhic superior din aceeași circumscripție teritorială.

Procurorul ierarhic superior poate să îndeplinească oricare dintre atribuțiile procurorilor în subordine și să suspende ori să infirme actele și dispozițiile acestora, dacă sunt contrare legii.

Dispozițiile procurorului ierarhic superior, date în conformitate cu legea, sunt obligatorii pentru procurorii în subordine. Cu toate acestea, procurorul este liber să prezinte în instanță concluziile pe care le consideră întemeiate potrivit legii, ținând seama de probele administrate în cauză.

Art. 33. — În exercitarea atribuțiilor lor, procurorii au dreptul să ceară direct sprijinul agenților forței publice, care sunt obligați să execute dispozițiile procurorului.

Art. 34. — Fiecare parchet se încadrează cu numărul necesar de procurori.

Structura și organizarea aparatului tuturor parchetelor, precum și stabilirea parchetelor la care se vor înființa secții maritime și fluviale, birouri sau servicii de criminalistică și criminologie se stabilesc de ministrul justiției, la propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

Repartizarea procurorilor pe compartimente de activitate se face de către conducătorul fiecărui parchet.

Art. 35. — Parchetele militare vor fi organizate și vor funcționa potrivit legii.

Art. 36. — Parchetele sunt independente față de instanțele judecătorești.

Art. 37. — Dispozițiile ministrului justiției, date în mod direct sau prin procurorul general, în vederea respectării și aplicării legii, sunt obligatorii.

Art. 38. — Ministrul justiției, prin procurori inspecți din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție și din parchetele de pe lângă curțile de apel sau alți procurori delegați, exercită controlul asupra tuturor procurorilor.

Când consideră necesar, ministrul justiției, din proprie inițiativă sau la cererea Consiliului Superior al Magistraturii, efectuează controlul prin inspecți generali sau prin procurori detașați în Direcția relații cu Ministerul Public și coordonarea strategiei antiinfracționale din cadrul Ministerului Justiției.

Controlul se efectuează prin verificarea lucrărilor, a modului cum se desfășoară raporturile de serviciu cu justițiabilii și cu celelalte persoane implicate în lucrările de competența parchetelor, precum și prin aprecierea asupra activității, pregătirii și aptitudinilor profesionale ale procurorilor.

Ministrul justiției poate să ceară procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție informări asupra activității parchetelor și să dea îndrumări cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru combaterea fenomenului infracțional.

Ministrul justiției are dreptul să dea dispoziție scrisă, în mod direct sau prin procurorul general, procurorului competent să înceapă, în condițiile legii, procedura de urmărire penală pentru infracțiunile despre care are cunoștință și să promoveze în fața instanțelor judecătorești acțiuni și căi de atac necesare apărării interesului public. Nu vor putea fi date însă dispoziții pentru oprirea procedurii de urmărire penală legal deschise.

CAPITOLUL II

Parchetele de pe lângă judecătorii și tribunale

Art. 39. — Parchetele de pe lângă judecătorii și tribunale sunt conduse de prim-procurori.

Prim-procurorii parchetelor de pe lângă tribunale sunt ajutați de adjuncți. Ministrul justiției, la propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, stabilește parchetele de pe lângă judecătorii la care prim-procurorii sunt ajutați de adjuncți.

Art. 40. — Parchetele de pe lângă tribunale au secții conduse de procurori-șefi.

Art. 41. — Prim-procurorii parchetelor de pe lângă tribunale exercită controlul asupra parchetelor din circumscripția lor.

CAPITOLUL III

Parchetele de pe lângă curțile de apel și Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție

Art. 42. — Parchetele de pe lângă curțile de apel sunt conduse de procurori generali. Procurorii generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel sunt ajutați de adjuncți.

Art. 43. — Procurorii generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel exercită, direct sau prin procurori inspecți, controlul asupra parchetelor din circumscripția lor.

Art. 44. — Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție este condus de un procuror general, ajutat de 2 adjuncți.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție este promovat și eliberat din funcție de Președintele României, la propunerea ministrului justiției.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție exercită, direct sau prin procurori inspecți, controlul asupra tuturor parchetelor.

În cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție funcționează colegiul acestui parchet, ca organ consultativ. Componenta colegiului se stabilește prin ordin al procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție participă la ședințele Curții Supreme de Justiție, în secții unite.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție desemnează, dintre procurorii acestui parchet, pe procurorii care participă la ședințele Curții Constituționale, în cazurile prevăzute de lege.

Art. 45. — Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție și parchetele de pe lângă curțile de apel au în structură secții conduse de procurori șefi, care pot fi ajutați de adjuncți. În cadrul secțiilor pot funcționa servicii și birouri conduse de procurori șefi.“

14. Articolul 47 va avea următorul cuprins:

„Art. 47. — În cadrul corpului magistraților, ierarhia funcțiilor de execuție și de conducere se stabilește în raport cu nivelul instanțelor și al parchetelor, cu respectarea condițiilor de pregătire profesională și de vechime în magistratură, prevăzute în prezenta lege.

Personalul de specialitate juridică din Ministerul Justiției, indiferent de vechime, este asimilat magistraților pe durata îndeplinirii funcției.“

15. Articolul 48 alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Constituie vechime în magistratură perioada în care o persoană a îndeplinit funcțiile de judecător, procuror, personal de specialitate juridică în Ministerul Justiției, în Institutul Național al Magistraturii ori în laboratoarele de expertiză criminalistică din subordinea Ministerului Justiției, de avocat sau de magistrat-asistent la Curtea Supremă de Justiție, funcția de ministru al justiției, de secretar de stat ori de secretar general în Ministerul Justiției, funcții de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat.“

16. Articolul 50 alineatul 1 litera b) va avea următorul cuprins:

„b) este licențiat în drept sau drept economic-administrativ, are stagiul cerut de lege pentru funcția în care urmează să fie numit și dovedește o pregătire profesională corespunzătoare;“

17. La articolul 50 alineatul 1, după litera e) se introduce litera f), cu următorul cuprins:

„f) a absolvit Institutul Național al Magistraturii sau a promovat concursul ori examenul de admitere în magistratură, organizat potrivit regulamentului aprobat de ministrul justiției.“

18. Articolul 52 alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Înainte de a începe să-și exercite funcția, magistrații sunt obligați să depună următorul jurământ:

«Jur să respect Constituția și legile țării, să apăr drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, să-mi îndeplinesc cu onoare, conștiință și fără părtinire atribuțiile ce-mi revin. Așa să-mi ajute Dumnezeu!» Referirea la divinitate din formula jurământului se schimbă potrivit credinței religioase a magistraților.“

19. Articolul 55 va avea următorul cuprins:

„Art. 55. — La judecătorii și la parchetele de pe lângă aceste instanțe pot funcționa judecători și, respectiv, procurori stagiați, numiți prin ordin al ministrului justiției, cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 50.

Procurorii stagiați sunt numiți la propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

Delegarea și eliberarea din funcție a judecătorilor și a procurorilor stagiați se dispun de către ministrul justiției.“

20. După articolul 55 se introduce articolul 55¹, cu următorul cuprins:

„Art. 55¹. — Judecătorii și procurorii stagiați care nu au absolvit Institutul Național al Magistraturii efectuează un stagiul de 2 ani.

Președinții judecătoriilor și prim-procurorii parchetelor de pe lângă aceste instanțe răspund de asigurarea condițiilor pentru desfășurarea normală a stagiului și de buna pregătire a magistraților stagiați.“

21. Articolul 58 va avea următorul cuprins:

„Art. 58. — Examenul prevăzut la art. 57 va consta într-o probă orală, pe baza căreia comisia să-și poată forma convingerea că judecătorul stagiar și-a însușit cunoștințele necesare pentru a putea participa la activitatea de judecată.

După susținerea examenului, președintele curții de apel va comunica ministrului justiției și președintelui judecătoriei dacă judecătorul stagiar a obținut dreptul de a participa la activitatea de judecată. În caz de nepromovare a examenului, se va stabili o nouă dată pentru reexaminarea judecătorului stagiar.

Ministrul justiției poate dispune eliberarea din funcție a judecătorului stagiar care a fost respins de două ori la examenul prevăzut la art. 57.“

22. După articolul 58 se introduce articolul 58¹, cu următorul cuprins:

„Art. 58¹. — Judecătorii stagiați care au obținut dreptul de a participa la activitatea de judecată vor putea judeca:

1. În materie civilă:

a) cererile introduse pe cale principală, referitoare la pensii de întreținere; litigiile patrimoniale dintre persoanele fizice, având ca obiect plata unei sume de bani sau predarea unui bun mobil, în cazul în care valoarea litigiului nu depășește 10 milioane lei și nu privește o succesiune sau împărțeli de bunuri; acțiunile posesorii; cererile privind înregistrările în registrele de stare civilă; luarea unor măsuri asigurătorii; cererile de orice fel referitoare la popriri; litigiile de muncă privind pretențiile bănești a căror valoare nu depășește 10 milioane lei;

b) procesele și cererile care, potrivit legii, se soluționează de judecătorii în ultimă instanță;

c) cererile și căile de atac de competența judecătoriilor, referitoare la cauzele arătate la lit. a) și b).

2. În materie penală:

a) infracțiunile prevăzute la art. 279 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală;

b) cererile și căile de atac de competența judecătoriilor, în legătură cu infracțiunile arătate la lit. a);

c) cererile de reabilitare.“

23. Articolul 63 va avea următorul cuprins:

„Art. 63. — Examenul de capacitate constă, în mod obligatoriu, în probe scrise și orale, cu caracter teoretic și practic. Probele teoretice vor avea ca obiect principiile și instituțiile de bază ale dreptului civil, comercial, penal, procesual, constituțional și ale organizării judecătorești; probele practice vor consta în întocmirea unei lucrări scrise cu caracter aplicativ.

Regulamentul de desfășurare a examenului de capacitate al magistraților se aprobă de ministrul justiției, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii.“

24. Articolul 64 alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Consiliul Superior al Magistraturii, în termen de 30 de zile de la primirea rezultatelor, validează examenele, centralizează rezultatele și întocmește, în ordinea mediilor obținute, tabelul de clasificare a candidaților, pe baza căruia se vor face numirile în funcțiile vacante.“

25. La articolul 65, după alineatul 5 se introduc două alineate, cu următorul cuprins:

„Consiliul Superior al Magistraturii are obligația să îndeplinească formalitățile legate de numirea magistraților care au fost declarați reușiți la examenul de capacitate, în termen de maximum 3 luni de la data validării examenului de capacitate.

În perioada dintre data validării examenului de capacitate și data numirii de către Președintele României, magistrații vor primi salariul corespunzător funcției imediat superioare celei de judecător stagiar.“

26. După articolul 65 se introduce articolul 65¹, cu următorul cuprins:

„Art. 65¹. — În cazul în care magistratul nu a fost propus de Consiliul Superior al Magistraturii pentru a fi numit de Președintele României, în termen de cel mult 6 luni de la data validării examenului de capacitate îi încetează calitatea de magistrat.

Împotriva refuzului Consiliului Superior al Magistraturii de a propune Președintelui României numirea în funcție a magistratului, acesta se poate adresa cu plângere Curții Supreme de Justiție, în termen de 30 de zile de la expirarea termenului prevăzut la alin. 1. Plângerea este suspensivă de executare. Curtea Supremă de Justiție judecă plângerea în complet format din 9 judecători. Hotărârea pronunțată este irevocabilă.“

27. Articolul 67 va avea următorul cuprins:

„Art. 67. — Pentru a fi promovată în funcții superioare, magistratul trebuie să aibă o activitate meritorie, atestată prin notele calificative acordate de șefii ierarhici.

Notele calificative se acordă anual și vor reflecta rezultatele activității profesionale a magistratului, comportamentul la serviciu și în societate, calitățile acestuia, precum și perspectivele de dezvoltare în profesie.

Pentru magistrații care dețin funcții de conducere, notele calificative vor menționa în mod obligatoriu calitățile manageriale.

Condițiile minime de vechime pe care trebuie să le îndeplinească magistrații sunt următoarele:

a) pentru funcțiile de judecător de tribunal, procuror la parchetul de pe lângă tribunal, președinte, vicepreședinte de judecătorie, prim-procuror al parchetului de pe lângă judecătorie și adjunct al acestuia, să aibă o vechime în magistratură de cel puțin 4 ani;

b) pentru funcțiile de președinte, vicepreședinte, președinte de secție de tribunal, prim-procuror al parchetului de pe lângă tribunal, adjunct al acestuia și procuror șef de secție al parchetului de pe lângă tribunal, să aibă o vechime în magistratură de cel puțin 5 ani;

c) pentru funcțiile de judecător de curte de apel sau procuror la parchetele de pe lângă curțile de apel, să aibă o vechime în magistratură de cel puțin 6 ani;

d) pentru funcțiile de președinte, vicepreședinte, președinte de secție de curte de apel, procuror general al parchetului de pe lângă curtea de apel, adjunct al acestuia și procuror șef de secție al parchetului de pe lângă curtea de apel, precum și de procuror șef de secție și procuror la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, să aibă o vechime în magistratură de cel puțin 8 ani;

e) pentru funcțiile de procuror general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție și de adjunct al acestuia, să aibă o vechime în magistratură de cel puțin 10 ani.

Promovarea în funcții de conducere a magistraților se face pentru o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea reinvestirii.

La promovarea în funcții de conducere în magistratură se va ține seama, în afară de calitățile profesionale, de aptitudinile manageriale ale magistratului, îndeosebi de capacitatea de organizare și decizie, gradul de comunicativitate, tactul în relațiile de serviciu, obiectivitatea în aprecierea colaboratorilor.“

28. Articolul 68 va avea următorul cuprins:

„Art. 68. — În mod excepțional pot fi numiți în magistratură, fără concurs sau examen, în oricare dintre funcțiile prevăzute la art. 67 lit. a), b) și c), persoane care au titlul de doctor în drept ori au avut calitatea de magistrat sau inspector general ori consilier juridic în Ministerul Justiției sau avocat o perioadă de cel puțin 5 ani.

În cazurile de la alin. 1, vechimea necesară, prevăzută la art. 67 pentru a ocupa una dintre funcțiile în magistratură, se majorează cu 3 ani.“

29. La titlul IV „Corpul magistraților“, capitolul II „Admiterea în magistratură“, după secțiunea a II-a se introduce secțiunea a III-a „Institutul Național al Magistraturii“, cu următorul cuprins:

„Secțiunea a III-a

Institutul Național al Magistraturii

Art. 70¹. — Institutul Național al Magistraturii este instituția publică subordonată exclusiv Ministerului Justiției, care realizează pregătirea specifică a viitorilor judecători și procurori, precum și perfecționarea profesională a magistraților în funcție, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

Institutul Național al Magistraturii nu face parte din sistemul național de învățământ și educație și nu este supus dispozițiilor legale în vigoare cu privire la acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor.

Institutul Național al Magistraturii are personalitate juridică și sediul în municipiul București.

Art. 70². — Institutul Național al Magistraturii este condus de un consiliu format din 11 membri, dintre care: un judecător al Curții Supreme de Justiție, un procuror de la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, un judecător al Curții de Apel București, un procuror de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii; 3 reprezentanți aleși ai personalului de instruire din cadrul institutului, directorul Direcției de resurse umane din Ministerul Justiției; 2 reprezentanți ai auditorilor de justiție care participă la cursurile de pregătire profesională.

Directorul Institutului Național al Magistraturii și cei 2 adjuncți ai acestuia sunt numiți prin ordin al ministrului justiției.

Directorul Institutului Național al Magistraturii face parte de drept din consiliu.

Durata mandatului membrilor Consiliului Institutului Național al Magistraturii este de 3 ani, cu excepția mandatului reprezentanților auditorilor de justiție, care sunt aleși pentru un an.

Mandatul membrilor consiliului poate fi reînnoit.

La ședințele consiliului pot participa, fără drept de vot, reprezentanți ai asociațiilor legal constituite ale magistraților.

Art. 70³. — Consiliul Institutului Național al Magistraturii deliberază asupra problemelor care privesc organizarea și funcționarea Institutului Național al Magistraturii, precum și bugetul acestuia.

Hotărârile Consiliului Institutului Național al Magistraturii devin executorii după aprobarea lor de către ministrul justiției.

Art. 70⁴. — Directorul Institutului Național al Magistraturii și adjuncții săi asigură conducerea curentă a activității și organizează aducerea la îndeplinire a hotărârilor consiliului.

Art. 70⁵. — Personalul de instruire al Institutului Național al Magistraturii este asigurat, de regulă, din rândul judecătorilor și al procurorilor în funcție, care pot fi detașați, cu acordul lor, pe timp de 3 ani în cadrul institutului.

Salarizarea personalului de instruire de specialitate juridică al Institutului Național al Magistraturii se stabilește prin asimilarea funcțiilor acestuia cu funcțiile de magistrat, în raport cu vechimea în magistratură, în condițiile Legii privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești.

Institutul Național al Magistraturii poate folosi, în condițiile legii, și cadre didactice universitare, alți specialiști, români și străini, precum și magistrați în funcție sau asimilați ai acestora, pentru desfășurarea procesului de formare și perfecționare profesională.

Statul de personal și statul de funcții ale Institutului Național al Magistraturii se aprobă de ministrul justiției, în limita numărului total de posturi aprobat pentru sistemul justiției.

Art. 70⁶. — Durata cursurilor de pregătire specifică magistraților în cadrul Institutului Național al Magistraturii este de 1—2 ani.

În fiecare an, ministrul justiției stabilește durata cursurilor și numărul de cursanți, în funcție de numărul judecătorilor și al procurorilor necesari pentru ocuparea posturilor vacante.

Art. 70⁷. — Admiterea în Institutul Național al Magistraturii, care reprezintă modalitatea principală de recrutare a magistraților, se face pe bază de concurs, la care au dreptul să participe persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 50 lit. a)—e).

Art. 70⁸. — Componența comisiei, condițiile de concurs și modul de desfășurare a acestuia sunt stabilite prin regulament aprobat de ministrul justiției.

Art. 70⁹. — Candidații admiși la concursul de intrare în Institutul Național al Magistraturii au calitatea de auditori de justiție și beneficiază de o bursă lunară egală cu salariul funcției de judecător stagiar, care se plătește din fondul de burse prevăzut în bugetul Ministerului Justiției, în raport cu vechimea pe care o au.

Art. 70¹⁰. — Pregătirea auditorilor de justiție pentru cariera de magistrat se bazează pe cunoașterea tendințelor și a evoluției principalelor instituții juridice, inclusiv în dreptul comparat, și, îndeosebi, pe dobândirea de cunoștințe practice necesare pentru a deveni judecător sau procuror.

Art. 70¹¹. — În perioada cursurilor, auditorii de justiție vor desfășura stagiile de practică în cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor, vor efectua, sub îndrumarea personalului de instruire și a magistraților instanțelor și parchetelor, lucrări de grefă în cadrul tuturor serviciilor, vor asista la ședințele de judecată și la activitatea de urmărire penală, pentru a cunoaște în mod direct activitățile pe care le desfășoară magistrații și personalul auxiliar.

Art. 70¹². — În cazul în care auditorii de justiție săvârșesc o abatere de la îndatoririle ce le revin sau de la Regulamentul de ordine interioară al Institutului Național al Magistraturii, pot fi sancționați disciplinar de către directorul institutului.

Sanctiunile disciplinare ce pot fi aplicate auditorilor de justiție sunt:

- a) observația;
- b) avertismentul;
- c) exmatricularea din institut, cu restituirea cheltuielilor de școlarizare.

Art. 70¹³. — La absolvirea Institutului Național al Magistraturii, auditorii de justiție vor susține un examen care va consta preponderent în probe practice, prin care să demonstreze că și-au însușit cunoștințele necesare funcției de judecător sau de procuror.

Examenul va fi susținut în fața unei comisii mixte formate din 3 membri ai personalului de instruire al institutului și 3 magistrați de la instanțe și parchete, numiți prin ordin al ministrului justiției.

Absolvenților Institutului Național al Magistraturii li se eliberează un atestat.

Art. 70¹⁴. — Absolvenții Institutului Național al Magistraturii vor fi numiți magistrați stagiați de către ministrul justiției.

Judecătorii stagiați, absolvenți ai Institutului Național al Magistraturii, au dreptul de a judeca în cauzele prevăzute la art. 58¹; procurorii stagiați, absolvenți ai institutului, au dreptul de a pune concluzii în instanță și de a semna acte procedurale, cu excepția celor care privesc libertatea persoanei.

După 6 luni de funcționare efectivă, magistrații stagiați, absolvenți ai Institutului Național al Magistraturii, au dreptul să se înscrie la examenul de capacitate. Dispozițiile art. 61—65 sunt aplicabile.

Art. 70¹⁵. — Judecătorilor și procurorilor stagiați, absolvenți ai Institutului Național al Magistraturii, le sunt aplicabile dispozițiile legale privind pe magistrații stagiați.

În cazul în care durata cursurilor Institutului Național al Magistraturii, stabilită conform legii, va fi de 2 ani, absolvenții au dreptul de a se înscrie direct pentru susținerea examenului de capacitate.

Art. 70¹⁶. — Organizarea și funcționarea Institutului Național al Magistraturii sunt stabilite prin regulament elaborat de consiliul institutului și aprobat de ministrul justiției.“

30. **Articolul 73 va avea următorul cuprins:**

„Art. 73. — Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele atribuții:

- a) propune Președintelui României, la recomandarea ministrului justiției, numirea în funcție a președintelui, vicepreședintelui și președinților de secții ai Curții Supreme de Justiție;
- b) propune Președintelui României, la recomandarea ministrului justiției, numirea în funcție a judecătorilor Curții Supreme de Justiție;
- c) propune Președintelui României, la recomandarea ministrului justiției, numirea în funcție a celorlalți judecători și procurori, cu excepția celor stagiați;

d) dispune, la propunerea ministrului justiției, cu privire la promovarea, transferarea, suspendarea din funcție a judecătorilor, precum și la încetarea funcției acestora;

e) validează examenele de capacitate ale magistraților;

f) îndeplinește rolul de consiliu de disciplină al judecătorilor;

g) dă avize, la solicitarea ministrului justiției, cu privire la administrarea judecătorilor, tribunalelor, curților de apel și parchetelor.

Consiliul Superior al Magistraturii exercită orice alte atribuții prevăzute de lege.

Consiliul Superior al Magistraturii poate cere Ministerului Justiției, instanțelor judecătorești sau parchetelor relații sau acte referitoare la activitatea profesională sau la conduita magistraților.

Pentru numirea în funcția de președinte al Curții Supreme de Justiție, vor fi prezentate Președintelui României trei propuneri.

Consiliul Superior al Magistraturii își desfășoară lucrările în prezența a cel puțin două treimi din numărul membrilor săi și adoptă hotărâri cu majoritatea voturilor membrilor consiliului.

Lucrările Consiliului Superior al Magistraturii sunt prezidate, fără drept de vot, de ministrul justiției, cu excepția cazului în care îndeplinește rolul de consiliu de disciplină, când este prezidat de președintele Curții Supreme de Justiție.

Pregătirea lucrărilor necesare desfășurării activității Consiliului Superior al Magistraturii se asigură de către direcția din Ministerul Justiției care răspunde de resursele umane. Lucrările de secretariat ale Consiliului Superior al Magistraturii se realizează de către un compartiment de specialitate al acestei direcții.“

31. **După articolul 74 se introduce articolul 74¹, cu următorul cuprins:**

„Art. 74¹. — Membrii Consiliului Superior al Magistraturii au dreptul la o indemnizație stabilită prin Legea privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești.“

32. **Articolul 75 va avea următorul cuprins:**

„Art. 75. — Judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili. Procurorii și judecătorii stagiați se bucură de stabilitate.

Magistrații nu pot fi cercetați, reținuți, arestați, percheziționați sau trimiși în judecată fără avizul ministrului justiției.

Ministerul de Interne are obligația de a acorda, la cerere, protecție magistraților și familiilor lor în cazurile în care viața, integritatea corporală sau avutul acestora sunt supuse unor amenințări.“

33. **Articolul 76 alineatul 1 va avea următorul cuprins:**

„Magistrații pot fi eliberați din funcțiile pe care le dețin, numai în următoarele cazuri:

- a) demisie;

b) pensionare pentru limită de vârstă sau incapacitate de muncă, potrivit legii;

c) transferarea într-o altă funcție, în condițiile legii;

d) dacă împotriva magistratului s-a luat măsura îndepărtării din magistratură, fie ca sancțiune disciplinară, fie pentru vădită incapacitate profesională ori pentru boală psihică;

e) dacă magistratul a fost condamnat definitiv pentru o faptă prevăzută de legea penală;

f) dacă magistratul nu mai îndeplinește condițiile prevăzute la art. 50 lit. a)–e).“

34. Articolul 76 alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Când împotriva unui magistrat se pune în mișcare acțiunea penală, acesta va fi suspendat de drept din funcție până la rămânerea definitivă a hotărârii. Ministrul justiției, prin ordin, va constata existența suspendării de drept a magistratului. Despre această măsură magistratul va fi încuștințat de către ministrul justiției.“

35. Articolul 76 alineatul 4 va avea următorul cuprins:

„În cazurile prevăzute la alin. 1 lit. d) și e), calitatea de magistrat încetează de drept pe data rămânerei definitive a hotărârii prin care s-a dispus îndepărtarea din magistratură sau condamnarea.“

36. După articolul 79 se introduce articolul 79¹, cu următorul cuprins:

„Art. 79¹. — Ministrul justiției poate dispune detașarea judecătorilor inamovibili, numai cu acordul scris al acestora, în cadrul Ministerului Justiției, la Institutul Național al Magistraturii, la alte instanțe judecătorești sau la alte autorități publice.

Durata detașării este între 6 luni și 3 ani. Detașarea poate fi prelungită pentru o durată de până la 3 ani, o singură dată, cu respectarea condițiilor prevăzute la alin. 1.

Detașarea procurorilor se poate dispune de către ministrul justiției, cu respectarea condițiilor prevăzute la alin. 1 și 2.

Pe perioada detașării, judecătorii și procurorii își păstrează statutul de magistrați și beneficiază de drepturile prevăzute de lege pentru personalul detașat. Când salariul și celelalte drepturi bănești prevăzute pentru funcția în care este detașat magistratul sunt inferioare celor de care acesta beneficiază în calitatea sa de magistrat, el își păstrează salariul și celelalte drepturi bănești ale funcției de magistrat pe care o deține.“

37. Articolul 80 alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„În cazul în care un magistrat suferă de o boală psihică, ministrul justiției, pe baza unui raport scris și după examinarea de către o comisie formată din 3 medici primari de specialitate, va dispune suspendarea din funcție a magistratului, sesizând de îndată Consiliul Superior al Magistraturii. Suspendarea încetează de drept, dacă în termen de o lună Consiliul Superior al Magistraturii nu hotărăște eliberarea din funcție a magistratului sau prelungirea suspendării.“

38. Articolul 80 alineatul 3 va avea următorul cuprins:

„Împotriva hotărârilor de îndepărtare din magistratură, luate în cazurile prevăzute de alin. 1 și 2, magistratul poate face contestație în termen de 30 de zile de la comunicare. Contestația se judecă la Curtea Supremă de Justiție, în complet format din 9 judecători. Hotărârea prin care se soluționează contestația este irevocabilă.“

39. Articolul 81 va avea următorul cuprins:

„Art. 81. — Magistratii beneficiază de salarii stabilite în raport cu nivelul instanței, de indemnizații pentru stabilitate în magistratură, pentru îndeplinirea unei funcții de conducere, pentru participare la ședințe de judecată, de sporuri pentru vechime în muncă, pentru risc și suprasolicitare neuropsihică, pentru titluri științifice, precum și de alte drepturi reglementate prin lege.“

40. După articolul 81 se introduc articolele 81¹—81¹¹, cu următorul cuprins:

„Art. 81¹. — Magistratii în activitate sau pensionari, precum și soțul sau soția și copiii aflați în întreținerea acestora beneficiază în mod gratuit de asistență medicală, medicamente și proteze.

Condițiile de acordare în mod gratuit a asistenței medicale, a medicamentelor și a protezelor se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art. 81². — Magistratii beneficiază de asigurare realizată din fonduri bugetare, pentru viață, sănătate și bunuri, în limita veniturilor pentru 15 ani de activitate.

La eliberarea din funcție, asigurarea prevăzută la alin. 1 încetează.

Art. 81³. — Magistratii beneficiază de un concediu de odihnă anual de 30 de zile lucrătoare, plătit. Condițiile de efectuare și de plată a concediului de odihnă se stabilesc prin regulament aprobat de ministrul justiției.

În perioada concediului de odihnă, magistratii beneficiază, o singură dată pe an, de transport gratuit, dus-întors, între localitatea de domiciliu și localitatea din țară în care își petrec concediul de odihnă.

Art. 81⁴. — Magistratii beneficiază, anual, de 12 călătorii dus-întors, cu tarife reduse cu 50% la transportul intern pe calea ferată clasa I, auto, naval și aerian.

Condițiile în care se acordă drepturile prevăzute la alin. 1 și la art. 81³ alin. 2, precum și fondurile din care se suportă aceste drepturi se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art. 81⁵. — Magistratii cu o vechime de cel puțin 25 de ani în magistratură beneficiază, la împlinirea vârstei prevăzute de lege, de pensie de serviciu, în cuantum de 80% din venitul net realizat din salariul de bază, sporul pentru vechime în muncă și sporul de stabilitate în magistratură, avute la data pensionării.

Pentru fiecare an care depășește vechimea în magistratură prevăzută la alin. 1 se adaugă la cuantumul pensiei câte 1% din venitul net, fără a se putea depăși 100% din venitul net stabilit conform alin. 1, avut la data pensionării.

Partea din pensia de serviciu care depășește nivelul pensiei din sistemul asigurărilor sociale de stat se suportă din bugetul de stat.

Pensia suplimentară se stabilește în condițiile Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistența socială.

Pensiile magistraților se actualizează în raport cu nivelul salariilor de bază ale magistraților în activitate.

De aceste drepturi beneficiază și magistrații reîncadrați după pensionare.

Art. 81⁶. — Magistrații cu o vechime continuă în magistratură de cel puțin 20 de ani beneficiază, la pensionare sau la eliberarea din funcție pentru motive neimputabile, de o indemnizație egală cu 5 salarii de bază nete.

Indemnizația prevăzută la alin. 1 se acordă o singură dată în decursul carierei de magistrat.

Art. 81⁷. — Magistrații în vârstă de până la 35 de ani vor fi sprijiniți în construirea sau cumpărarea unei locuințe proprietate personală în localitatea în care își are sediul instanța sau parchetul la care funcționează, cu acordarea de credite pe termen lung, cu dobândă minimă, în condițiile legii.

În condițiile prevăzute de lege, se poate înființa, prin hotărâre a Guvernului, Casa de credit pentru magistrați și celălalt personal din sistemul justiției.

Art. 81⁸. — Magistraților care funcționează la instanțe sau la parchete din mediul rural li se va asigura locuință de către administrația locală, pentru perioada în care lucrează în acea localitate.

Art. 81⁹. — Se instituie ordinul și medalia „Meritul judiciar“, care se conferă magistraților în activitate, pentru vechime în magistratură ca judecător sau procuror, având în vedere rezultatele meritorii obținute în activitate, respectarea îndatoririlor prevăzute de lege și calificativul anual de „foarte bine“.

Ordinul și medalia „Meritul judiciar“ se acordă de către Președintele României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 81¹⁰. — Ordinul și medalia „Meritul judiciar“ se conferă astfel:

- Ordinul „Meritul judiciar“ clasa I, pentru 25 de ani vechime în magistratură;
- Ordinul „Meritul judiciar“ clasa a II-a, pentru 20 de ani vechime în magistratură;
- Ordinul „Meritul judiciar“ clasa a III-a, pentru 15 ani vechime în magistratură;
- Medalia „Meritul judiciar“ clasa I, pentru 10 ani vechime în magistratură;
- Medalia „Meritul judiciar“ clasa a II-a, pentru 5 ani vechime în magistratură.

În cazul întreruperii activității în magistratură, timpul cât magistratul a desfășurat altă activitate nu va fi luat în calculul vechimii în magistratură pentru care se conferă ordinul sau medalia.

Descrierea ordinului și a medaliei este prevăzută în lege specială.

Art. 81¹¹. — Magistrații în activitate, decorați cu Ordinul „Meritul judiciar“ clasele a III-a, a II-a și I, beneficiază de reducerea impozitului pe venit cu 30%, 40% și, respectiv, 50%, iar cei decorați cu Medalia „Meritul judiciar“ clasele a II-a și I beneficiază de reducerea impozitului pe venit cu 20% și, respectiv, 25%.

Magistrații pensionari, decorați cu Ordinul „Meritul judiciar“ clasele a III-a, a II-a și I, beneficiază de o majorare cu 10%, 15% și, respectiv, 20% a cuantumului pensiei, fără a se depăși salariul de bază actualizat.“

41. La articolul 83 se introduce un alineat, cu următorul cuprins:

„Magistratul poate să opteze ca funcția de bază, potrivit legii, să fie într-o instituție de învățământ superior, având obligația să respecte durata timpului de lucru și celelalte îndatoriri prevăzute de lege pentru instanța de judecată sau parchet. În această situație, programul de activitate al magistratului la instanța de judecată sau la parchet se stabilește cu acordul conducătorului instanței sau al parchetului.“

42. Articolul 84 va avea următorul cuprins:

„Art. 84. — Magistraților le este interzisă exercitarea, direct sau prin persoane interpuse, a activităților de comerț, participarea la conducerea unor societăți comerciale sau civile. De asemenea, le este interzisă participarea la administrarea unor asemenea societăți.“

43. Articolul 85 va avea următorul cuprins:

„Art. 85. — Magistrații pot colabora la publicații de specialitate, cu caracter literar, științific sau social, ori la emisiuni audiovizuale, fără însă a participa la acțiuni politice.“

44. Articolul 91 va avea următorul cuprins:

„Art. 91. — Magistrații sunt obligați să efectueze, cel puțin o dată la 5 ani, conform programării aprobate de ministrul justiției, stagii de pregătire sau, după caz, de perfecționare profesională la Institutul Național al Magistraturii, la instituții de învățământ superior din țară sau din străinătate ori în cadrul formelor organizate de curțile de apel sau, după caz, de parchetele de pe lângă curțile de apel.

La fiecare curte de apel și parchet de pe lângă aceasta va fi desemnat un magistrat care să răspundă de perfecționarea profesională a magistraților.“

45. Articolul 95 alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Sanctiunile disciplinare ce se pot aplica magistraților în raport cu gravitatea abaterilor sunt:

- a) observație;
- b) mustrare;
- c) diminuarea salariului de bază cu până la 15% pe o perioadă de 1—3 luni;
- d) mutarea disciplinară pentru o perioadă de 1—3 luni la o instanță sau la un parchet, situate pe raza teritorială a aceleiași curți de apel, respectiv parchet de pe lângă aceasta;
- e) suspendarea din funcție pe timp de maximum 6 luni;
- f) îndepărtarea din magistratură.“

46. Articolul 97 alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Cercetarea prealabilă se efectuează de către judecători, având cel puțin același grad ierarhic cu judecătorul cerceat, sau de inspectori generali ori de alte persoane asimilate magistraților din Ministerul Justiției.“

47. Articolul 101 va avea următorul cuprins:

„Art. 101. — Împotriva hotărârilor pronunțate de Consiliul Superior al Magistraturii sau de Comisia de disciplină a Ministerului Public, magistratul în cauză poate face contestație în termen de 30 de zile de la comunicarea hotărârii.

Contestația se depune la comisia disciplinară care a pronunțat hotărârea și se judecă de Curtea Supremă de Justiție, în complet format din 9 judecători. Hotărârea prin care se soluționează contestația este irevocabilă.“

48. Denumirea titlului VIII va fi: „Personalul auxiliar de specialitate, economic, administrativ și de serviciu.“**49. Articolul 104 alineatul 1 va avea următorul cuprins:**

„La judecătorii, tribunale și curți de apel, precum și la toate parchetele funcționează personal auxiliar de specialitate, economic, administrativ și de serviciu.“

50. Articolul 105 alineatul 2 va avea următorul cuprins:

„Tribunalele și parchetele de pe lângă acestea vor avea și câte un compartiment economico-administrativ, condus de un contabil-șef, pentru activitatea proprie, precum și pentru activitatea judecătorilor și a parchetelor din circumscripția lor. În localitățile reședință de județ, în care funcționează curți de apel, compartimentul economico-administrativ al tribunalelor sau parchetelor de pe lângă acestea va deservi și activitatea acestor curți, respectiv a parchetelor de pe lângă acestea.“

51. Articolul 107 va avea următorul cuprins:

„Art. 107. — Compartimentul economico-administrativ va avea ca atribuții principale efectuarea operațiunilor financiar-contabile, evidența bunurilor, asigurarea condițiilor materiale pentru desfășurarea activității instanțelor și a parchetelor și gospodărirea localurilor.“

52. Articolul 112 alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Personalul prevăzut în titlul de față se numește de către președintele curții de apel ori, după caz, de către procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel în a cărei circumscripție urmează să funcționeze, cu excepția executorilor judecătorești și a contabililor-șefi. Înainte de numire va fi consultat președintele instanței sau, după caz, prim-procurorul parchetului la care va funcționa persoana în cauză. Executorii judecătorești și contabilii-șefi ai tribunalelor se numesc de către ministrul justiției, iar contabilii-șefi ai parchetelor de pe lângă tribunale se numesc de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.“

53. La articolul 112, după alineatul 2 se introduce un alineat, cu următorul cuprins:

„Pregătirea și perfecționarea profesională a personalului auxiliar de specialitate se fac potrivit regulamentului aprobat de ministrul justiției.“

54. După articolul 112 se introduce articolul 112¹, cu următorul cuprins:

„Art. 112¹. — Personalul auxiliar de specialitate de la instanțe și parchete beneficiază de toate drepturile prevăzute de legislația aplicabilă salariaților din unitățile bugetare, precum și de drepturile prevăzute la art. 81¹ și 81³ din prezenta lege. Prevederile art. 116 sunt aplicabile.“

55. Articolul 116 va avea următorul cuprins:

„Art. 116. — Concediile anuale de odihnă cuvenite, potrivit legii, personalului instanțelor se efectuează, de regulă, în cea mai mare parte în perioada vacanței judecătorești.“

56. Articolul 122 va avea următorul cuprins:

„Art. 122. — Membrii comisiilor de examinare pentru primirea în magistratură și pentru examenul de capacitate sunt remunerați prin plata cu ora, în condițiile Legii privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești.“

57. Articolul 123 se abrogă.**58. După articolul 129 se introduce articolul 129¹, cu următorul cuprins:**

„Art. 129¹. — Judecătorilor în funcție, care nu au fost propuși de Consiliul Superior al Magistraturii, pentru a fi numiți de Președintele României, la expirarea termenului prevăzut la art. 129 alin. 2, le încetează calitatea de magistrat prin ordin al ministrului justiției, emis în termen de 30 de zile de la data rămânerii irevocabile a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii. Dispozițiile art. 65¹ sunt aplicabile în mod corespunzător.“

59. Anexa nr. 1 se modifică astfel:

— la județul Argeș, după Judecătoria Costești se scrie: Judecătoria Topoloveni, localitatea de reședință Topoloveni;

— la județul Bacău, în locul Judecătoriei Parincea din localitatea Parincea se scrie: Judecătoria Podu Turcului, localitatea de reședință Podu Turcului;

— la județul Bihor, după Judecătoria Aleșd se scrie: Judecătoria Salonta, localitatea de reședință Salonta;

— la județul Galați, în locul Judecătoriei Berești, localitatea de reședință Berești, se scrie: Judecătoria Liești, localitatea de reședință Liești;

— după județul Iași se scrie județul Ilfov, cu Judecătoria Buftea, localitatea de reședință Buftea, și Judecătoria Ilfov, localitatea de reședință municipiul București;

— la județul Maramureș, după Judecătoria Dragomirești se scrie: Judecătoria Șomcuta Mare, localitatea de reședință Șomcuta Mare.

60. Anexa nr. 2 se modifică astfel:

— la poziția VII Curtea de Apel București, la coloana a doua, după Ialomița, se va scrie Ilfov.

Art. II. — În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, ministrul justiției va face propuneri Consiliului Superior al Magistraturii pentru promovarea în toate funcțiile de conducere de la judecătoria, tribunale și curți de apel.

Mandatul de 4 ani prevăzut la art. 67 alin. 5 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, astfel cum a fost modificat prin prezenta lege, va începe de la data promovărilor dispuse de Consiliul Superior al Magistraturii în condițiile alin. 1.

Art. III. — Expresiile: *Parchet General* și *procuror general*, folosite în Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, precum și în restul legislației, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, se înlocuiesc cu expresiile: *Parchet de pe lângă Curtea Supremă de Justiție* și, respectiv, *procuror general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție*. Expresia: *prim-procuror al parchetului de pe lângă curtea de apel* se înlocuiește cu cea de: *procuror general al parchetului de pe lângă curtea de apel*.

Noțiunea *avansare*, folosită în Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, se înlocuiește cu cea de *promovare*.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 1 iulie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA IONESCU-QUINTUS

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 9 iulie 1997, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ANDREI IOAN CHILIMAN

București, 24 iulie 1997.
Nr. 142.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind modificarea și completarea
Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească**

În temeiul art. 77 alin. (1) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească și se dispune publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
EMIL CONSTANTINESCU

București, 23 iulie 1997.
Nr. 450.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

referitoare la constituționalitatea Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească

Curtea Constituțională a fost sesizată, la data de 11 iulie 1997, de către 36 de senatori, respectiv de: Ion Predescu, Constantin Sava, Virgil Popa, Oliviu Gherman, Alexandru-Radu Timofte, Ilie Plătică-Vidovici, Gheorghe Dumitrașcu, Doru Laurian Bădulescu, Virgil Popescu, Ilie Aurel Constantin, Doru Ioan Tărăcilă, Victor Apostolache, Nicolae Sersea, Marcu Burtea, Sergiu Chiriacescu, Ion Bold, Mihai Matetovici, Marin Predilă, Gheorghe Prisăcaru, Dan Mircea Popescu, Nicolae Văcăroiu, Sergiu Nicolaescu, Dumitru Badea, Petre Ninosu, Vasile Ion, Octav Cozmâncă, Ion Solcanu, Nicolae Pătru, Florea Preda, Gheorghe Bunduc, Ion Mînzîină, Gheorghe Avram, Ion Cîrciumaru, Haralambie Cotarcea, Octavian Opriș și Doru Gaiță, asupra neconstituționalității unor texte din Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, adoptată de Senat la 1 iulie 1997 și de Camera Deputaților la 9 iulie 1997. Sesizarea constituie obiectul Dosarului nr. 508 A/1997.

În sesizare se apreciază că au fost încălcate „multe principii constituționale și texte exprese ale Constituției”, după cum urmează:

a) art. 37, care a fost modificat în sensul că ministrul justiției poate da procurorilor dispoziții obligatorii în vederea respectării și aplicării legii și în mod direct, nu numai prin procurorul general, astfel cum stabilea inițial Legea nr. 92/1992, contravine prevederilor art. 130 alin. (2) și ale art. 131 alin. (1) din Constituție.

Se susține, în esență, că textul adăugat — „în mod direct” — este neconstituțional, deoarece reprezintă o evidentă imixtiune a puterii administrative în atribuțiile exclusive ale autorității judecătorești — Ministerul Public — și, indirect, o imixtiune asupra puterii judecătorești propriu-zise, adică instanțelor judecătorești, deoarece ministrul justiției este om politic, membru al Guvernului și nu magistrat-procuror. Așa fiind, ministrul justiției nu este imparțial, astfel cum pretinde art. 131 alin. (1) din Constituție și nici nu face parte din sistemul parchetelor, prin care Ministerul Public își exercită atribuțiile, astfel cum prevede art. 130 alin. (2) din Constituție. Numai dispozițiile date prin procurorul general sunt corespunzătoare Constituției, ministrul justiției neputând efectua, potrivit art. 38 alin. 1 din lege, direct, nici controlul profesional asupra procurorilor, ci numai prin procurori inspecitori sau delegați;

b) art. 38 alin. 2 este neconstituțional cât privește sintagma „sau prin procurori detașați în Direcția relații cu Ministerul Public și coordonarea strategiei antiinfracționale din cadrul Ministerului Justiției”, deoarece procurorii sunt constituiți în parchete, au stabilitate în funcție, sunt ierarhic organizați și nu pot fi detașați în unități administrative, chiar cu acordul lor, întrucât ar deveni subordonați total unor salariați administrativi;

c) art. 38 alin. 5 este neconstituțional în partea care stabilește că ministrul poate da dispoziție „în mod direct” procurorilor să îndeplinească atribuțiile enumerate de text, spre deosebire de reglementarea din Legea nr. 92/1992, care permitea ca astfel de dispoziții să se dea numai prin procurorul general. Pentru motivare se face trimitere la argumentările anterioare, în esență la faptul că procurorul nu poate să primească dispoziții decât de la superiorul ierarhic din sistem, nu și de la alți funcționari, cum este și ministrul justiției;

d) titlul III cap. III referitor la „Parchetele de pe lângă curțile de apel și Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție” conține o reglementare neconstituțională, deoarece încalcă unitatea Ministerului Public, principiu constituțional, înscris în art. 131 alin. (1), al controlului ierarhic, unitar și sistematic, precum și caracterul național, unitar și indivizibil al statului român, consacrat în art. 1 din Constituție. Se apreciază că o asemenea reglementare creează premise de autonomizare și baza de federalizare teritorială, diminuează rolul și autoritatea procurorului general al României și încearcă să refacă forma instituțională din perioada interbelică, perioadă depășită și desuetă din toate punctele de vedere;

e) art. 52 alin. 1 este apreciat ca neconstituțional datorită eliminării din formula jurământului a cuvintelor „să apăr interesele României”, dar nu se arată ce text sau principiu constituțional a fost încălcat. Se precizează numai că motivarea acestei eliminări — afectarea imparțialității judecătorului, care ar fi obligat să apere statul în diverse litigii — constituie o eroare gravă, deoarece face o confuzie între statul român, ca subiect în raporturile juridice civile și țară, care reprezintă o valoare ce trebuie apărută;

f) art. 73 și următoarele sunt neconstituționale, deoarece prevăd exclusiv pentru ministrul justiției dreptul de a face recomandări Consiliului Superior al Magistraturii, exercitându-se astfel monopolul guvernării asupra justiției și controlul justiției de către guvern;

g) art. 79¹, care permite detașarea judecătorilor inamovibili la Ministerul Justiției, la Institutul Național al Magistraturii sau chiar la alte autorități publice, este neconstituțional, deoarece încalcă separația puterilor, competențele, statutul constituțional al judecătorilor. Se apreciază, de asemenea, că textul este neconstituțional, pentru aceleași motive, și în ceea ce privește posibilitatea detașării procurorilor.

Printr-o altă sesizare, înregistrată la aceeași dată, formulată de un grup de 71 de deputați — dintre care unul nu poate fi identificat, deoarece nu și-a scris numele clar —, respectiv de: Adrian Năstase, Miron Tudor Mitrea, Dan Ioan Popescu, Acsinte Gaspar, Daniela Popa, Gheorghe Vâlceanu, Eugen Nicolicea, Gheorghe Ana, Victor Neagu, Dumitru Popescu, Ion Munteanu, Mihai Nicolescu, Neculai Grigoraș, Marian Sârbu, Ion Pîrgaru, Petru Godja, Ovidiu Șincai, Ștefan Ignat, Gheorghe Ana, Gabriel Bivolaru, Ion Giurescu, Dumitru Buzatu, Mihail Sirețeanu, Ioan Bivolaru, Gheorghe Ionescu, Ovidiu Cameliu Petrescu, Florin Georgescu, Vasile Stan, Marin Gheorghe, Virgil Popa, Dan Matei-Agathon, Simion Darie, Mihai Hlinschi, Iulian-Costel Țocu, George Dragu, Marian Ianculescu, Victor Traian Mișu, Carmen (Hunea) Dumitriu, Dan Nicu, Daniela Bartoș, Alexandru Albu, Viorica Afrăsinei, Petru Șerban Mihăilescu, Vasile Panteliuc, Petru Bejinariu, Gheorghe Romeo Leonard Cazan, Hildegard Puwak, Petre Naidin, Ion Honcescu, Croitoru Adrian, Nicu Ioniță, Viorel Hrebenciuc, Marin Cristea, Gheorghe Oană, Traian Dobre, Nicolae Napoleon Antonescu, Mihai Ioan Popa, Ioan Iuliu Furo, Luca Ștefănoiu, Marcu Tudor, Gheorghe Ariton, Nicolae Leonăchescu, Ilie Neacșu, Viorel Burlacu, Sever Meșca, Toma Năstase, Mitică Bălăeț, Leonida Lari Iorga, Corneliu Ciontu, Ion Duțu, Curtea Constituțională a fost sesizată cu privire la aceeași lege, invocându-se neconstituționalitatea următoarelor texte:

a) art. 1 se apreciază că este neconstituțional, deoarece face distincție între autoritatea judecătorească și puterea judecătorească, excluzând Ministerul Public din aceasta din urmă, deși Constituția a așezat în mod ferm Ministerul Public în sfera puterii judecătorești, astfel cum rezultă din capitolul „Autoritatea judecătorească”, inclusiv art. 130 și art. 131 din legea fundamentală, care prevăd că Ministerul Public are atribuții în activitatea judiciară, reprezentând interesele generale ale societății și apărând ordinea de drept, drepturile și libertățile cetățenilor. În această activitate, fie că este vorba de Curtea Constituțională sau de instanțele judecătorești, procurorii sunt imparțiali, la fel ca și judecătorii, nu apără executivul, ci pun concluzii în mod liber, întemeindu-se pe lege și pe probele administrate. Deși Constituția stabilește că procurorii își desfășoară activitatea „sub autoritatea ministrului justiției”, în contextul celorlalte prevederi ale art. 130 și ale art. 131 din Constituție, aceasta nu semnifică o subordonare ierarhică, ci o relație administrativă, organizatorică, similară cu aceea existentă între Ministerul Justiției și instanțele judecătorești.

Eliminarea Ministerului Public și a Consiliului Superior al Magistraturii din puterea judecătorească pune problema apartenenței lor la una dintre celelalte puteri, în condițiile în care Constituția le reglementează, împreună cu instanțele judecătorești, în capitolul intitulat „Autoritatea judecătorească”;

b) art. 19 alin. 4 teza a doua, care stabilește că „nu se consideră imixtiune exercitarea atribuțiilor date prin lege ministrului justiției cu privire la căile judiciare de atac”, este în opoziție cu prevederile constituționale, întrucât reprezintă o intervenție a ministrului justiției în soluționarea definitivă a cauzelor. Se apreciază că și unele dispoziții introduse recent în codurile de procedură, potrivit cărora ministrul justiției poate cere procurorului general să exercite unele căi extraordinare de atac, sunt contrare Constituției;

c) art. 37, care îngăduie ministrului justiției să dea direct dispoziții procurorilor, este neconstituțional, întrucât are semnificația unui amestec al puterii executive în atribuțiile puterii judecătorești. Se apreciază că ministrul justiției nu poate da ordine în mod direct procurorilor, întrucât între aceștia nu există un raport de subordonare, el existând numai în cadrul Ministerului Public, din care ministrul justiției nu face parte. Dacă s-ar accepta textul actual, dispozițiile ministrului justiției, date în mod direct, ar trebui să fie în formă scrisă, publice (atașate la dosarul cauzei) și supuse controlului instanței;

d) art. 38, care consacră controlul ministrului justiției asupra activității procurorilor, este neconstituțional, deoarece constituie o imixtiune a executivului în sfera puterii judecătorești. Un asemenea control poate fi efectuat numai de către procurorii ierarhici și de către instanțele judecătorești. Textul încalcă și prevederile art. 131 alin. (1) din Constituție, care stabilește autoritatea ministrului justiției asupra Ministerului Public, pe de o parte, pentru că permite un control al inspectorilor generali din Ministerul Justiției asupra procurorilor, consacându-se astfel o autoritate și a acestui minister alături de cea a ministrului, iar pe de altă parte, deoarece îngăduie ministrului justiției să dea ordine direct procurorilor, ceea ce semnifică o activitate de conducere a Ministerului Public, or, potrivit Constituției, ministrul justiției nu are o asemenea atribuție;

e) art. 44 alin. 2, se apreciază a fi neconstituțional în ceea ce privește cuvântul „promovat”, folosit în text în legătură cu procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, deoarece ar restrânge sfera persoanelor care ar candida la funcție, întrucât promovarea se poate face numai dintr-o singură structură, astfel încât ar fi eliminați profesori universitari sau judecători de la Curtea Supremă de Justiție. Prin modul de redactare nou se încalcă art. 16 și art. 94 lit. c) din Constituție, care consacră principiul egalității, respectiv prevede că Președintele României „numește” în funcții publice;

f) art. 73, astfel cum a fost adoptat, este neconstituțional, deoarece modifică, în esență, natura Consiliului Superior al Magistraturii, acesta devenind dependent în

principala sa atribuție, în sensul că poate refuza recomandarea ministrului, dar fără această recomandare nu poate propune numiri. Acest gen de dependență constituie o încălcare a separației puterilor în stat, o ingerință asupra autorității judecătorești, ce excede controlului reciproc, firesc, între puteri. În orice caz, lărgirea atribuțiilor ministrului justiției cu privire la activitatea Consiliului Superior al Magistraturii s-ar putea face numai prin modificarea Constituției.

Critica se referă și la necesitatea a câte trei propuneri pentru conducerea Curții Supreme de Justiție și pentru procurorii generali, precum și la numirea procurorilor generali ai curților de apel de către Președintele României.

Sesizarea grupului de deputați formează obiectul Dosarului nr. 509 A/1997.

De asemenea, Curtea Constituțională a fost sesizată, la data de 14 iulie 1997, de către Secțiunile Unite ale Curții Supreme de Justiție, asupra neconstituționalității art. 73 alin. 1 lit. a), b), c) și d) din aceeași lege. Sesizarea constituie obiectul Dosarului nr. 510 A/1997.

Se apreciază că dispozițiile art. 73 alin. 1 lit. a), b) și c), în sensul că propunerile Consiliului Superior al Magistraturii de numire în funcție a președintelui, vicepreședintelui, președinților de secții și a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, a celorlalți judecători și a procurorilor, cu excepția celor stagiari, se face la recomandarea ministrului justiției, contravin prevederilor art. 133 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora propunerile Consiliului Superior al Magistraturii nu sunt condiționate de recomandarea ministrului justiției.

În ceea ce privește dispozițiile art. 73 alin. 1 lit. d), potrivit cărora Consiliul Superior al Magistraturii dispune, la propunerea ministrului justiției, cu privire la promovarea, transferarea și la încetarea funcției acestora, se arată că este contrară prevederilor art. 124 alin. (1) din Constituție, care stabilesc că această atribuție se exercită de consiliu în condițiile legii.

Potrivit art. 19 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, s-au solicitat puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Președintele Camerei Deputaților apreciază că obiecțiile de neconstituționalitate sunt nefondate, arătând, în esență, următoarele:

a) cu privire la neconstituționalitatea art. 1 din lege, în demonstrația că textul este constituțional se pornește de la o apreciere a autorilor sesizării, socotită corectă, și anume că „Autoritățile publice nu sunt altceva decât expresii ale puterii de stat, îndeplinind diversele funcții specifice statului“. Reglementând autoritățile publice, constituentul român le-a investit, implicit, cu atribuții care, deși concură la realizarea unei anumite puteri, nu se confundă cu aceasta. Astfel, în cap. I din titlul III al Constituției, deși a urmărit să dea expresie autorităților care înfăptuiesc „puterea legiuitoare“, nu s-a limitat doar la Parlament, ci a reglementat și instituția „Consiliul Legislativ“. La fel, cap. II—V din același

titlu, consacrate autorităților publice investite cu înfăptuirea puterii executive, reglementează, pe lângă instituțiile Președintelui României și ale Guvernului, și autoritățile administrației publice centrale și locale, care, evident, concură la realizarea puterii executive, dar nu o exercită în maniera și ca atribut exclusiv recunoscut doar primelor două. Respectând regula, în cap. VI din titlul III al Constituției, dedicat autorității judecătorești, constituentul a reglementat toate instituțiile care dau expresie puterii judecătorești — instanțe, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii —, dar a recunoscut atributul de înfăptuire a justiției numai instanțelor, în frunte cu Curtea Supremă de Justiție.

Atât timp cât legiuitorul nu le-a conferit acestor autorități atributul înfăptuirii justiției, ci doar al participării la realizarea acesteia, ele nu dobândesc prerogativele instanțelor, așa cum nici Consiliul Legislativ nu dobândește rangul Parlamentului, sau autoritățile administrației publice centrale și locale, pe cele ale Președintelui României ori ale Guvernului;

b) cu privire la neconstituționalitatea art. 19 alin. 4 teza a doua, se apreciază textul criticat ca fiind constituțional, deoarece nu este vorba de alte „imixțiuni“ ale ministrului justiției în activitatea instanțelor, decât de cele strict legate de „exercitarea atribuțiilor date prin lege ministrului justiției cu privire la căile judiciare de atac“. De altfel, acest aspect reiese cu evidență din textul tezei întâi a articolului citat, potrivit căruia în nici o împrejurare verificările efectuate de ministrul justiției, direct sau prin aparatul propriu, nu pot conduce la imixțiuni în desfășurarea proceselor în curs sau la repunerea în discuție a ceea ce a fost deja judecat;

c) cu privire la art. 37, se arată că obiecțiile de neconstituționalitate ignoră textul art. 131 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia procurorii își desfășoară activitatea „sub autoritatea ministrului justiției“. De asemenea, se ignoră cerințele textului art. 19 alin. 2 din lege, modificat, care dispune că „ministrul justiției răspunde de buna organizare și funcționare a justiției ca serviciu public“. Din aceste texte rezultă existența raportului de subordonare a procurorului față de ministrul justiției și răspunderea ministrului justiției cu privire la activitatea procurorului. În drept, nu poate fi înțeles conceptul de „sub autoritatea...“ fără sensul de „subordonare“, „îndrumare“, „control“. De asemenea, nu poate fi acceptată asumarea răspunderii pentru activitatea celui care nu se află în raporturi de subordonare, sub autoritatea celui răspunzător. Dacă această stare de fapt este acceptată, atunci trebuie acceptat și faptul ca acela care exercită autoritatea să poată da în mod direct sau prin interpuși dispoziții celor aflați sub respectiva autoritate. Astfel, conceptul constituțional, instituit prin formula „sub autoritatea ministrului justiției“, din art. 131 alin. (1), ar fi lipsit de conținut.

În altă ordine de idei, se apreciază că obiecția formulată nu poate fi primită și pentru aceea că dispozițiile ministrului justiției, date procurorului în mod direct sau prin procurorul

general, nu sunt necondiționate, ci, dimpotrivă, sunt strict circumscrise dezideratului social general, exprimat clar și ferm de același text prin formula: „în vederea respectării și aplicării legii“. Ca atare, dispozițiile ministrului justiției, directe sau mijlocite, dobândesc caracter obligatoriu numai dacă îndeplinesc condiția stabilită de legiuitor. Sintagma „în vederea respectării și aplicării legii“ obligă deopotrivă ambii subiecți ai raportului relațional: pe ministrul justiției — să dea dispoziții în considerarea respectării și aplicării legii în vigoare, iar pe procurorul în cauză — să îndeplinească cu promptitudine comandamentele legale. Privită astfel, relația ministrul justiției—procuror nu implică politica și politizarea, ci ea este subordonată respectării și aplicării legii de către ambii subiecți.

Cât privește faptul că ministrul justiției efectuează controlul procurorilor prin procurori-inspectorii și nu direct, ceea ce ar justifica susținerea ca și dispozițiile sale să se dea tot prin procuror, nu ține de realizarea justiției — prerogativă exclusivă a Curții Supreme de Justiție și a celorlalte instanțe judecătorești stabilite de lege —, ci de buna organizare și funcționare a justiției ca serviciu public, sarcină atribuită ministrului justiției, care atrage și răspunderea aferentă. Ca atare, se cuvine ministrului justiției atributul de a-și constitui organele de control, atât timp cât dispozițiile date de el îi angajează răspunderea.

Cât privește forma scrisă, pe care ar trebui întotdeauna să o îmbrace dispoziția ministrului justiției către procurorul controlat, este de constatat că, în cele mai importante acte pe care urmează să le întocmească procurorul, ea este prevăzută, potrivit art. 38 ultimul alineat;

d) cu privire la art. 38, se apreciază că nu poate fi primită critica, deoarece, prin opiniile exprimate, se urmărește a „scoate“ procurorii din Ministerul Public de sub controlul și autoritatea ministrului justiției, ceea ce contravine dispoziției art. 131 alin. (1) din Constituție.

În plus, textul art. 38 instituie controlul general asupra activității procurorilor și nu se limitează doar la controlul judecătoresc asupra actelor de procedură pe care acești reprezentanți ai autorității publice le instrumentează în procesul activității lor. Or, rezumând controlul doar la conținutul actelor procedurale, ar însemna să rămână în afară cea mai mare parte a activității de reprezentare a intereselor generale ale societății, de apărare a ordinii de drept, precum și a drepturilor și libertăților cetățenilor. În acest context, evident că nu poate fi primită nici soluția conform căreia ceea ce nu se supune controlului judecătoresc să revină procurorului ierarhic superior. Această soluție contravine principiului imparțialității și nu poate fi primită.

Cât privește art. 38 alin. 2, atacat de grupul de senatori, se arată că, potrivit art. 124 alin. (1) din Constituție, numai judecătorii sunt inamovibili — ceea ce asigură stabilitatea în funcție —, în timp ce procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției [art. 131 alin. (1) din Constituție], ceea ce — chiar dacă le

asigură stabilitate în funcție — nu se confundă cu inamovibilitatea. În acest sens, se invocă și dispoziția art. 36 din lege, potrivit căreia parchetele sunt independente față de instanțele judecătorești, dar nu și față de alte autorități. În sprijinul opiniei exprimate se invocă și textul art. 131 alin. (2) din Constituție, care nu poate fi în nici un caz interpretat în sensul că funcția de procuror inspector la Direcția relații cu Ministerul Public din cadrul Ministerului Justiției este incompatibilă cu funcția de procuror la unul dintre parchete. În concluzie, se apreciază că, în condițiile legii, procurorii pot fi detașați din Ministerul Public în cadrul Ministerului Justiției, fără ca prin aceasta statutul lor de magistrat să fie afectat. Cât privește raporturile de subordonare, indiferent de locul în care activează procurorul, cât timp calitatea aceasta se menține, el se va afla și sub autoritatea ministrului justiției.

În legătură cu art. 38 alin. 5, atacat de asemenea de către grupul de senatori, se arată că semnatarii ignoră raportul de subordonare instituit prin art. 131 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia procurorii își desfășoară activitatea „sub autoritatea ministrului justiției“. În plus, semnatarii omit să constate că, potrivit reglementărilor din Constituție și din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, procurorii nu primesc dispoziții directe decât de la procurorii ierarhic superiori și de la ministrul justiției, care în nici o situație nu poate fi inclus în categoria „alți funcționari“;

e) cu privire la reglementarea materiei titlului III cap. III, intitulat „Parchetul de pe lângă curțile de apel și Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție“, se apreciază critica formulată ca nefondată și neavenită, aceste dispoziții neîncălând nici prevederile art. 131 alin. (1) și nici pe cele ale art. 1 din Constituție. Principiul constituțional, înscris în art. 131 alin. (1) din Constituție, nu este încălcat de aceste prevederi atât timp cât el pune doar o problemă organizatorică, legată de centralizarea sau descentralizarea unei autorități publice care face parte din autoritatea judecătorească. În aceste condiții, stabilirea structurii organizatorice a Ministerului Public de către legiuitor nu afectează nici autoritatea procurorilor, nici unitatea Ministerului Public și nici autoritatea acestuia. Cu alte cuvinte, modul de organizare a Ministerului Public, într-o manieră centralizată sau descentralizată, reprezintă o opțiune legislativă, care nu poate fi pusă sub semnul unei incertitudini constituționale, ea neafectând constituționalitatea Ministerului Public.

Cât privește art. 44 alin. 2, a cărui neconstituționalitate a fost invocată de către grupul de deputați, critica este considerată neîntemeiată, deoarece între „propunere“ și „numire“ nu există similitudine și cele două atribuții nu revin aceleiași autorități publice. Așa cum dispune textul, numirea procurorului general, cu respectarea dispoziției art. 94 lit. c) din Constituție, este și rămâne prerogativa Președintelui României;

f) cu privire la art. 52 alin. 1, critica formulată de senatori este apreciată ca fiind neîntemeiată, deoarece formula existentă în Legea nr. 92/1992, integrată în jurământul judecătorului, este contrară statului de drept, în care judecătorul este imparțial și independent. Menținerea în text a sintagmei ce se propune a fi eliminată ar însemna transformarea judecătorului „în parte”, în special în procesele în care una dintre părți este România. Înlăturarea din textul legii a formulei privitoare la apărarea intereselor României este, totodată, în concordanță cu principiul înscris în art. 124 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia „judecătorii sunt independenți și se supun numai legii”. Implicit, respectând și aplicând corect legea, magistratul servește și apără interesele României, în măsura în care legile în vigoare le promovează și le garantează;

g) cu privire la art. 73, se consideră că textul din lege este în deplin acord cu litera și spiritul prevederilor art. 124 alin. (1), art. 131 alin. (1) și ale art. 133 alin. (1) din Constituție.

Dispozițiile art. 73 alin. 1 lit. a), b) și c) sunt nu numai constituționale, dar și de neîndoielnic, atât timp cât Consiliul Superior al Magistraturii nu are un aparat propriu, iar ministrul justiției este cel care prezidează lucrările consiliului când se fac aceste propuneri.

În ceea ce privește dispozițiile art. 73 alin. 1 lit. d), în virtutea cărora Consiliul Superior al Magistraturii dispune, la propunerea ministrului justiției, cu privire la promovarea, transferarea, suspendarea din funcție a judecătorilor, precum și la încetarea funcției acestora, ele sunt concordante cu prevederile art. 124 alin. (1) din Constituție, care permit legiuitorului să stabilească, prin lege, condițiile în care se fac promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor. Implicarea ministrului justiției în acest proces nu afectează constituționalitatea textelor legale respective, atât timp cât dreptul Consiliului Superior al Magistraturii de a decide nu este afectat, iar recomandarea ministrului justiției nu este decât o premisă a exercitării acestui drept.

Pe de altă parte, cât timp procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului justiției, este firesc și de la sine înțeles să poată recomanda numirea procurorilor ori să facă suspendări ale celor aflați sub autoritatea sa. În caz contrar, „prerogativa sub autoritatea ministrului justiției” este lipsită de conținut, pur formală. În plus, față de textele constituționale ale art. 124 alin. (1) teza ultimă și ale art. 131 alin. (1) teza întâi, potrivit cărora „Promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor pot fi dispuse numai de Consiliul Superior al Magistraturii, în condițiile legii”, iar „Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii...”, dispozițiile art. 73 nu trebuie interpretate în sensul că lipsa recomandării ministrului justiției blochează activitatea consiliului. Ori de câte ori Consiliul Superior al Magistraturii va aprecia că este necesar să se facă numiri,

promovări, transferări sau suspendări, în rândul celor care cad sub autoritatea competențelor lui, va putea, în lipsa recomandărilor ministrului, să i le ceară, iar în cazul unui eventual refuz, să le facă, știut fiind că recomandarea nu impune, ci sugerează.

În ceea ce privește acordarea de avize de către Consiliul Superior al Magistraturii, la solicitarea ministrului justiției, cu privire la administrarea judecătoriilor, tribunalelor, curților de apel și parchetelor, aceasta se întemeiază atât pe dispozițiile art. 131 alin. (1) din Constituție, cât și pe cele ale art. 19 alin. 2 din lege, potrivit căruia „ministrul justiției răspunde de buna organizare și funcționare a justiției ca serviciu public...”. În consecință, buna funcționare a instanțelor și a parchetelor presupune, pe lângă o bună informare a ministrului justiției, și intervenția acestuia pentru asigurarea calității activității.

Relația creată, consecință a recomandărilor statornicite de art. 73, nu afectează principiul separației puterilor în stat, ci îi dă consistență pentru că obligă cele două autorități publice să conlucreze, înlăturând orice manifestare de abuz din partea uneia dintre ele. Și de această dată ne găsim în fața unor opțiuni organizatorice, care nu afectează constituționalitatea dispozițiilor legale;

h) cu privire la art. 79¹ alin. 1, critica grupului de senatori este apreciată ca fiind gratuită și în totală contradicție cu reglementările constituționale, cât și cu cele ale Legii nr. 92/1991. Astfel, potrivit art. 124 alin. (1) din Constituție, „judecătorii... sunt inamovibili. Promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor pot fi dispuse numai de Consiliul Superior al Magistraturii, în condițiile legii”. În conformitate cu art. 79¹ alin. 1, ministrul justiției poate dispune „detașarea judecătorilor inamovibili, numai cu acordul scris al acestora, în cadrul Ministerului Justiției, la Institutul Național al Magistraturii, la alte instanțe judecătorești sau la alte autorități publice”. În consecință, este de observat că statutul judecătorului nu este cu nimic afectat, dacă detașarea se poate efectua numai cu acordul său scris. Dacă s-ar însuși critica, ar însemna ca mișcarea judecătorilor să nu se producă decât prin transfer în cadrul sistemului, ceea ce ar afecta grav interesele acestora. Or, dacă detașarea se face cu consimțământul său, atunci sunt respectate atât cerințele legii, cât și interesele corpului judecătorec, magistrații putând să activeze nu numai în învățământ, ci și la celelalte instituții menționate, cu păstrarea statutului și a celorlalte drepturi prevăzute de lege pentru personalul detașat.

Potrivit reglementării art. 79¹ alin. 3, detașarea procurorilor se poate dispune de ministrul justiției în aceleași condiții ca și în cazul judecătorilor, mai precis cu acordul lor scris și cu păstrarea calității de magistrat.

Față de aceste prevederi legale, nu se poate susține că un magistrat (judecător sau procuror) poate fi „scos” din sistem în mod discreționar de ministrul justiției, pentru a-i anula inamovibilitatea și alte drepturi. În condițiile în care cererea de magistrați este prezentă la nivelul tuturor autori-

tăților publice, reglementarea detașării în condițiile art. 79¹ din Legea pentru organizarea judecătorească nu poate fi decât benefică.

Președintele Senatului, în punctul de vedere transmis Curții Constituționale, apreciază că toate obiecțiile de neconstituționalitate sunt neîntemeiate, pentru următoarele motive, redată în esență:

a) cu privire la art. 1, se arată că, în art. 123–133, Constituția stabilește că din autoritatea judecătorească fac parte: instanțele judecătorești, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii. Este însă evident că acești trei factori ai autorității judecătorești nu constituie, fiecare, elemente ale puterii judecătorești. Prin *putere judecătorească* trebuie să se înțeleagă numai acele instituții ale statului care înfăptuiesc actul de justiție prin pronunțarea hotărârilor judecătorești. Iar aceste instituții nu pot fi decât Curtea Supremă de Justiție și celelalte instanțe judecătorești, așa cum prevede art. 125 alin. (1) din Constituție.

De aceea Curtea Supremă de Justiție și celelalte instanțe judecătorești alcătuiesc puterea judecătorească și fac parte, în același timp, din autoritatea judecătorească, din care mai fac parte și Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii;

b) cu privire la art. 19 alin. 4 teza a doua, se apreciază că din moment ce, în concordanță cu art. 131 alin. (1) din Constituție, procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului justiției, iar modificarea legii dă conținut legal acestei autorități, este normal, pe cale de consecință, ca ministrul justiției să aibă posibilitatea de a da ordin procurorilor aflați sub autoritatea sa, inclusiv ca să exercite recursul în anulare;

c) cu privire la art. 37, se arată că, potrivit art. 131 alin. (1) din Constituție, „procurorii își desfășoară activitatea... sub autoritatea ministrului justiției”. Nici în acest text și nici în vreun alt text constituțional nu se prevede forma de exercitare a acestei autorități. Prin urmare, autoritatea ministrului justiției se poate exercita atât direct, cât și indirect. Prin exercitarea directă a autorității ministrului justiției, nu numai că nu se încalcă vreun text constituțional, dar nu se încalcă nici spiritul Constituției.

Invocarea în sesizare a art. 115 și 116 din Constituție nu este de natură să ducă la o altă concluzie. Este foarte adevărat că ministrul justiției este om politic, membru al Guvernului, și că el acționează conform programului de guvernare. Această situație nu este însă de natură să confere caracter temeinic sesizării. Dimpotrivă, potrivit principiului „separațiunii puterilor în stat și controlului lor reciproc”, textul criticat apare ca o aplicație concretă a controlului unei autorități asupra unei alte autorități. Pe de altă parte, în procesele la care participă, procurorii nu sunt decât parte în proces, iar, potrivit codurilor de procedură, toate părțile din proces se află pe picior de egalitate, cei care urmează să hotărască fiind numai judecătorii, constituiți în complet de judecată. De aceea dispozițiile ministrului justi-

ției, date chiar în mod direct procurorilor, nu pot influența hotărârile judecătorești decât în egală măsură cu cererile și concluziile formulate de celelalte părți.

Este, de asemenea, adevărat că, în temeiul art. 131 alin. (1) din Constituție, „procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic...”, dar, din moment ce tot art. 131 alin. (1) stabilește că această activitate se desfășoară sub autoritatea ministrului justiției, înseamnă că textul criticat respectă întru totul prevederea constituțională din același text, și anume că această activitate se desfășoară potrivit principiului controlului ierarhic. Textul criticat nu face decât să concretizeze cele două prevederi constituționale (controlul ierarhic și autoritatea ministrului justiției), în sensul că stabilește pe ministrul justiției ca organ superior al ierarhiei din Ministerul Public. Împrejurarea că ministrul justiției nu este procuror și nici magistrat nu poate conduce la susținerea motivului invocat, neavând vreo relevanță. Dimpotrivă, prin activitatea sa stabilită de textul criticat, ministrul justiției își exercită controlul democratic asupra Ministerului Public, potrivit principiului separațiunii puterilor în stat și controlului lor reciproc. Cu atât mai mult, acest control se poate exercita asupra unei autorități care nu are caracterul de putere și care, potrivit art. 131 alin. (1) din Constituție, se află sub autoritatea ministrului justiției.

Textul criticat are menirea de a ameliora activitatea procurorilor, în sensul de a evita întârzierile nejustificate sau netrimiterile în judecată a unor infractori.

Nici argumentul că ministrul justiției, ca om politic, nu are imparțialitate, deoarece aparține unui partid politic și face politica acestuia, iar nu politica generală a societății, încercând să inducă o contradicție între textul criticat și art. 130 alin. (1) din Constituție, nu este întemeiat. Aceasta, deoarece, în sistemul modern al democrației reprezentative, Parlamentul este expresia voinței naționale, iar Guvernul, deci inclusiv ministrul justiției, este investit de Parlament. De aceea Guvernul reprezintă interesele generale ale societății, așa cum art. 131 alin. (1) din Constituție îi cere Ministerului Public. Nu există, prin urmare, nici o contradicție între acest text constituțional și textul de lege criticat.

În sfârșit, se arată că în Legea nr. 92/1992, nemodificată, Ministerul Public era singura instituție a statului care nu era supusă vreunui control. Această situație era în contradicție evidentă cu principiul fundamental al democrației, ca orice instituție a statului să fie supusă controlului unei alte instituții. Această situație a făcut ca Ministerul Public să fie un adevărat stat în stat, o mică dictatură. Modificarea Legii nr. 92/1992 pune capăt acestei situații anormale și plasează Ministerul Public, în mod real și concret, sub autoritatea ministrului justiției, așa cum prevede art. 131 alin. (1) din Constituție. Această prevedere constituțională ar rămâne doar teoretică și fără urmări practice, în cazul în care legea nu s-ar modifica;

d) cu privire la art. 38, se arată că art. 131 alin. (1) din Constituție stabilește autoritatea ministrului justiției asupra procurorilor. Cum ministrul justiției nu are posibilitatea efectivă de a-și exercita personal autoritatea conferită de Constituție, „este firesc ca el să-și constituie un corp de control, alcătuit din specialiști în materie, adică de procurori, care să supună deciziei sale felul în care el să-și exercite această autoritate“. Critica formulată este surprinzătoare, ținând seama că la curțile de apel funcționează judecători inspectori care au obligația de a-l informa pe ministru cu privire la funcționarea instanțelor și la abaterile de natură să compromită calitatea activității, aplicarea legilor și a regulamentelor în circumscripțiile curților de apel. Această modificare a legii este cuprinsă în art. 19, pe care contestatorii nu l-au criticat. Prin similitudine de situații, este necesar ca ministrul justiției să aibă un corp de procurori inspectori care să-i supună spre aprobare măsurile pe care acesta să le ia în exercitarea autorității sale prevăzute la art. 131 alin. (1) din Constituție.

Detașarea acestor procurori în Direcția relații cu Ministerul Public și coordonarea strategiei antiinfracționale din cadrul Ministerului Justiției este necesară, pentru ca procurorii detașați să nu-și piardă statutul personal de magistrați și consecințele ce derivă din acest statut (drepturi bănești etc.). Această detașare nu este de natură să-i pună pe acești procurori în situația de subordonați ai unor salariați administrativi, deoarece ei sunt subordonați, în mod direct, ministrului justiției, care este titularul autorității prevăzute la art. 131 alin. (1) din Constituție.

Cât privește critica adusă dispoziției din alin. 5 al art. 38, se arată că ea este, de asemenea, neîntemeiată, deoarece și prin acest text se concretizează modalitatea practică de realizare a autorității ministrului justiției asupra procurorilor, potrivit art. 131 alin. (1) din Constituție;

e) cu privire la critica adusă dispozițiilor din cap. III al titlului III al legii, se precizează că art. 130 din Constituție reglementează rolul Ministerului Public, dar nu și organizarea sa. Din punct de vedere al respectării Constituției, Ministerul Public poate funcționa atât în sistemul anterior, cât și în cel preconizat de modificarea legii. Nu este, de aceea, necesar ca Ministerul Public și parchetele alcătuitoare să funcționeze în modul stabilit prin legea din anul 1992.

Contrar celor susținute în contestație, art. 131 alin. (1) din Constituție prevede numai controlul ierarhic, dar nu și pe cel unitar și sistematic, iar art. 130 nu impune ca Ministerul Public să fie „unic și unitar“. Toate criticile privitoare la premise de autonomizare, de federalizare teritorială, care se referă la caracterul național, unitar și indivizibil al statului român, sunt neîntemeiate, cu atât mai mult cu cât acest sistem funcționează încă din anul 1992, prin înființarea și organizarea curților de apel. Modificarea legii, în această privință, nu este deci de natură să aducă

atingere caracterului unic și unitar al sistemului judiciar român și, cu atât mai puțin, prevederilor art. 1 din Constituție.

Faptul că prin modificările preconizate se diminuează rolul și autoritatea procurorului general al României nu are nici o relevanță din punct de vedere al respectării Constituției.

Cât privește art. 44 alin. 2, atacat de grupul de deputați, se apreciază că promovarea menționată în text are valoare identică cu numirea prevăzută la art. 94 lit. c) din Constituție. O excepție de neconstituționalitate se poate admite numai dacă textul contestat încalcă o prevedere constituțională și în nici un caz din motive exclusiv semantice;

f) cu privire la art. 52 alin. 1, se arată, de asemenea, că obiecția este neîntemeiată, deoarece magistrații, în activitatea lor, trebuie să apere numai adevărul și legalitatea. Menținerea textului eliminat în formula jurământului i-ar obliga pe magistrați să se îndepărteze de la obligația lor de obiectivitate, corectitudine și imparțialitate, atunci când statul român este parte în proces sau chiar atunci când interesele statului român sunt în joc, chiar în situațiile în care statul român nu este parte în proces. Menținerea acestui text în formula de jurământ ar fi susceptibilă de a aduce atingere drepturilor legale și legitime ale părților din proces care se judecă cu statul român și ar crea premisele unui proces inechitabil;

g) cu privire la art. 73, se apreciază că, indiferent de împrejurarea că recomandările se fac de către membrii Consiliului Superior al Magistraturii sau de către ministrul justiției, un control politic există în oricare dintre formule. Aceasta, deoarece membrii Consiliului Superior al Magistraturii sunt aleși de Parlament, iar alegerea lor se face, în mod necesar, exclusiv pe criterii politice. Este adevărat că magistraților le este interzis să facă parte din partide politice [art. 37 alin. (3) din Constituție], însă nici o constituție și nici o lege nu îi pot opri pe magistrați să aibă anumite simpatii politice, chiar fără a fi înscrși într-un partid.

Referitor la art. 73 alin. 1 lit. a), b) și c) din lege, se apreciază că art. 133 alin. (1) din Constituție nu numai că nu oprește ca propunerile formulate de Consiliul Superior al Magistraturii să fie făcute la recomandarea ministrului justiției, ci, dimpotrivă, prin mențiunea finală „în condițiile legii“, permite ca legea să stabilească condițiile în care Consiliul Superior al Magistraturii să numească în funcție pe judecători și procurori.

În ceea ce privește art. 73 alin. 1 lit. d) din lege, se menționează că, și în acest caz, art. 124 alin. (1) fraza a doua din Constituție nu numai că nu oprește ca aceste măsuri să fie dispuse de Consiliul Superior al Magistraturii la propunerea ministrului justiției, ci, dimpotrivă, prin mențiunea finală „în condițiile legii“, permite ca legea să stabilească condițiile concrete în care Consiliul Superior al Magistraturii să dispună promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor;

h) cu privire la art. 79¹, se apreciază că dispoziția contestată nu contravine vreunei prevederi constituționale, iar magistrații pot fi detașați numai cu acordul lor scris.

Guvernul apreciază, în punctul său de vedere, că dispozițiile atacate sunt constituționale și, deci obiecțiile formulate în cele trei sesizări sunt neîntemeiate, pentru următoarele motive, redate în esență:

a) cu privire la art. 1, se arată că, prin noua sa redactare, textul stabilește componentele autorității judecătorești, reproducând dispozițiile constituționale și, în același timp, marchează locul distinct al instanțelor judecătorești, singurele care înfăptuiesc justiția și, prin aceasta, exercită puterea judecătorească.

Deși în Constituția României separația puterilor în stat nu este consacrată *expressis verbis*, ea este recunoscută prin funcțiile distincte pe care le prevede pentru autoritățile publice, pe care le reglementează în cuprinsul său legea fundamentală. Pe de altă parte, art. 80 alin. (2) din Constituție consacră sintagma „puterile statului”, iar în al doilea rând face o distincție netă între „autoritățile publice”, ca instituții, și „puterile statului”, ca funcții ale acestuia. Or, este cunoscut că teoria clasică a separației puterilor în stat pornește nu de la ideea de separație a instituțiilor, ci de la ideea că funcțiile statului — legislativă, executivă și judecătorească — sunt distincte și înfăptuite de organe independente. Prima idee este doar consecința celei de-a doua. În acest sens trebuie înțeleasă și distincția pe care prevederile art. 1 din Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească o fac între noțiunile de *autoritate judecătorească* și cea de *putere judecătorească*.

Textul atacat nu numai că nu încalcă nici o dispoziție a Constituției, ci, dimpotrivă, dă expresie, într-o altă formulare, prevederilor art. 125 alin. (1) din Constituție, care stabilesc că „Justiția se realizează prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege”. Legiuitorul constituant, atunci când a redactat cap. VI din titlul III al Constituției, a înțeles să fie riguros exact în ceea ce privește exercitarea puterii judecătorești, înfăptuirea justiției, precizând că ea se realizează numai prin instanțele judecătorești, nu și prin celelalte două componente ale autorității judecătorești — Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii —, care au cu totul alte atribuții, bine precizate de Constituție.

Rigoarea legiuitorului constituant în delimitarea rolului fiecărei componente a autorității judecătorești este demonstrată și de modul diferit în care sunt formulate textele care se referă la judecători și cele care se referă la procurori. Astfel, art. 123 alin. (2) din Constituție prevede că „Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii”, ceea ce corespunde rolului lor de a înfăptui justiția, de a judeca, de a soluționa litigiile. Aceeași rațiune stă și la baza inamovibilității care este recunoscută judecătorilor prin art. 124 alin. (1) din Constituție, ca garanție a

independenței lor. În schimb, referitor la statutul procurorilor, art. 131 alin. (1) din Constituție prevede că „Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției”. Se observă, în mod clar, din formularea art. 131 alin. (1), că procurorii au un statut complet diferit de cel al judecătorilor, tocmai din cauza faptului că ei nu înfăptuiesc justiția, nu pronunță hotărâri cu valoare de adevăr legal. Din analiza alin. (1) al art. 131 din Constituție rezultă că procurorii sunt supuși atât controlului ierarhic, cât și autorității ministrului justiției, ceea ce exclude ideea de independență față de autoritățile ierarhic superioare.

În aceste condiții, a accepta, așa cum se susține în sesizarea grupului de deputați, că Ministerul Public face parte din puterea judecătorească, ar însemna a admite, contrar prevederilor Constituției, că puterea judecătorească sau o parte a ei s-ar afla sub autoritatea ministrului justiției, deci a puterii executive, ceea ce ar fi de natură să nege principiul separației puterilor în stat, care, după cum s-a mai arătat, este consacrat și de Constituția României. În același sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională prin Decizia nr. 96 din 24 septembrie 1996, reținând că, chiar dacă Constituția nu consacră *in terminis* principiul separației puterilor, cerințele lui de fond, astfel cum sunt concepute în prezent, se regăsesc în legea fundamentală.

Faptul că atât judecătorii, cât și procurorii au calitatea de magistrați, potrivit Constituției, nu are nici o relevanță, de vreme ce rolul și statutul lor — în afara unor elemente comune — sunt totuși diferite, potrivit prevederilor legii fundamentale.

Referitor la poziția procurorilor și deci la situarea Ministerului Public în afara puterii judecătorești, se invocă punctul de vedere exprimat de domnul senator Ion Predescu cu prilejul dezbaterilor din Adunarea Constituantă, care, în ședința din 7 mai 1991, sublinia: „Procurorii, în mod firesc, nu fac parte din puterea judecătorească propriu-zisă; aceasta este constituită de instanțe, din judecători, din cei care pronunță hotărâri; ei fac acte de urmărire penală și luare de măsuri de trimitere în judecată etc., de supraveghere, de atacare a hotărârii judecătorești. Și atunci, în ce sferă trebuie să se înscrie? În a patra putere? Sub nici un motiv; Constituția nu prevede patru puteri — așa cum a fost Procuratura concepută și, mai ales, cum a activat, ca a patra putere. Ei trebuie incluși în sfera justiției (dar nu în cadrul puterii judecătorești), așa cum a fost și în precedentă Constituție din 1923 (...)”.

Acest punct de vedere exprimă, de fapt, o idee fundamentală pentru înțelegerea poziției Ministerului Public în raport cu puterea judecătorească, și anume că această autoritate publică nu poate fi, în același timp, judecător și acuzator într-un proces, chiar dacă rolul Ministerului Public este de a reprezenta, în activitatea judiciară, interesele generale ale societății, de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

Este de remarcat, de altfel, că și alte autorități publice au misiunea de a apăra ordinea de drept, drepturile și libertățile cetățenilor, fără a se erija în putere judecătorească.

De asemenea, nu constituie un argument în favoarea ideii de apartenență a Ministerului Public la puterea judecătorească nici faptul că la baza activității procurorilor stau principiile legalității și imparțialității, întrucât, în mod normal, într-un stat de drept, aceste principii trebuie să stea la baza activității tuturor celorlalte autorități publice și să fie înscrise, ca atare, în statutul funcționarului public.

De altfel, însăși Curtea Constituțională a stabilit, în considerentele mai multor decizii, că Ministerul Public, deși face parte din „autoritatea judecătorească“, reprezintă „o magistratură specială, care nu îndeplinește atribuții de natură jurisdicțională“. Mai mult, întrucât procurorii își desfășoară activitatea „sub autoritatea ministrului justiției“, organ esențialmente executiv, ei înșiși sunt, pe cale de consecință, „agenți ai puterii executive“;

b) cu privire la art. 18 alin. 4, se arată că simpla lectură a textului duce la concluzia că nu se încalcă nici o prevedere a Constituției. Dispoziția criticată trebuie pusă în relație cu prevederile art. 329 și ale art. 330 din Codul de procedură civilă, care reglementează dreptul procurorului general ca, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, să introducă recursul în interesul legii și recursul în anulare, căi extraordinare de atac. În mod asemănător sunt reglementate, prin art. 409 și art. 414² din Codul de procedură penală, cele două căi extraordinare de atac în materie penală. Din examinarea textelor din codurile de procedură civilă și penală rezultă că nu ministrul justiției este titularul căilor de atac respective, ci procurorul general, ministrul având posibilitatea însă — în virtutea raporturilor sale cu procurorul general, care se află sub autoritatea sa — să ceară acestuia exercitarea acestor căi de atac, atunci când condițiile legii sunt îndeplinite.

Susținerea din sesizare că textele codurilor de procedură civilă și penală privind recursul în interesul legii și recursul în anulare nu ar fi nici ele constituționale este fără relevanță, întrucât se referă la texte în vigoare, care nu pot fi supuse controlului de constituționalitate *a priori*, pe de o parte, iar pe de altă parte nu contravin nici ele vreunei dispoziții constituționale.

Singura prevedere a Constituției cu care aserțiunile cuprinse în sesizare pot fi puse în relație este cea cuprinsă în art. 128, conform căruia „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii“. Prin compararea acestui text constituțional, pe de o parte, cu prevederile art. 19 alin. 4 teza finală și cu textele referitoare la recursul în anulare și în interesul legii, pe de altă parte, nu rezultă nici o încălcare a dispozițiilor constituționale, care, de altfel, trimit la „condițiile legii“ în ceea ce privește exercitarea căilor de atac, condiții care sunt reglementate în codurile de procedură.

Precizarea cuprinsă în teza finală a alin. 4 al art. 19, în discuție, a fost de altfel sugerată de expertiza legislativă efectuată de experți ai Consiliului Europei în anul 1994, privind problemele ridicate în Avizul nr. 176/1993 al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, referitor la cererea de aderare a României la această organizație internațională;

c) cu privire la art. 37, se apreciază că criticile aduse în sesizările celor două grupuri de parlamentari nu sunt fondate.

Prin conținutul său, textul criticat nu încalcă nici una dintre prevederile Constituției. Dar textul criticat exprimă mai bine ideea de autoritate a ministrului justiției sub care procurorii își exercită activitatea, potrivit art. 131 alin. (1) din Constituție.

Din modul în care este formulat acest text constituțional rezultă că toți procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului justiției.

Textul din legea fundamentală nu prevede că exercitarea acestei autorități de către ministrul justiției ar fi sau ar trebui să fie mediată, condiționată în vreun fel. Or, în lipsa unei asemenea precizări, se impune, în mod natural, constatarea că această autoritate se poate exercita și în mod direct, inclusiv prin dispoziții. În nici unul dintre textele Constituției nu se vorbește despre procurorul general sau despre Parchetul General și, cu atât mai puțin, despre rolul lor în relația de autoritate dintre ministrul justiției și procurori.

Se poate afirma, cu deplin temei, că, în forma actuală a legii în vigoare, textul art. 37 este neconstituțional, întrucât procurorul general se interpune în relația dintre ministrul justiției și procurori, deci se lasă fără conținut real autoritatea pe care acesta trebuie să o exercite asupra activității procurorilor, potrivit Constituției.

În acest context se menționează aprecierea pe care Rezoluția nr. 1.123 (1997) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei o face în sensul că în România „rolul Parchetului este încă foarte puternic“, încurajând România să urmeze reformele în acest domeniu.

De asemenea, se precizează că textul art. 37 este restrictiv, precizând că obligatorii sunt numai dispozițiile ministrului justiției date în vederea respectării și aplicării legii. Din interpretarea textului rezultă clar că dispozițiile care nu ar respecta aceste cerințe nu sunt obligatorii și pun pe procuror la adăpost de răspundere.

Pe de altă parte, se arată că ministrul justiției este răspunzător pentru activitatea sa, pentru actele sale, menționându-se prevederile art. 111 din Constituție, conform cărora Guvernul și fiecare dintre membrii săi sunt obligați să răspundă la întrebările sau la interpelările formulate de deputați sau de senatori, Camera Deputaților sau Senatul având posibilitatea să adopte o moțiune prin care să-și exprime poziția cu privire la problema ce a făcut obiectul interpelării.

Se evidențiază apoi faptul că orice măsură dispusă de ministrul justiției pentru a fi luată de procuror, aceasta, în final, este supusă controlului instanței de judecată, compusă din judecători a căror independență este consacrată de lege și garantată de principiul inamovibilității. De altfel, dispozițiile cu consecințele cele mai grave nu pot fi date decât în formă scrisă, ceea ce constituie o garanție extrem de serioasă că nu vor fi date cu ușurință sau în mod abuziv.

Fundamentul autorității pe care o exercită ministrul justiției asupra activității procurorilor, inclusiv prin dispozițiile specifice sau cu caracter general, de orientare a politicii penale, rezidă tocmai în responsabilitatea sa față de Parlament, autoritatea publică a cărei legitimitate este izvorâtă din alegeri.

Se apreciază că este lipsită de suport constituțional argumentarea că ministrul justiției, fiind un om politic și neavând calitatea de magistrat, nu ar putea să dea dispoziții procurorilor, întrucât nu ar avea imparțialitate. Dimpotrivă, art. 131 din Constituție prevede, așa cum s-a mai arătat, că procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției, calitatea acestuia de om politic neavând, prin urmare, nici o relevanță în raporturile sale cu procurorii.

În sfârșit, se arată că argumentul din sesizarea grupului de deputați, în sensul că raporturile dintre ministrul justiției și procuror s-ar limita numai la o relație administrativă, organizatorică, similară cu aceea existentă între ministrul justiției și instanțele judecătorești, nu are bază constituțională, întrucât textul art. 131 alin. (1) nu circumstanțiază raporturile de autoritate dintre ministrul justiției și procurori la sfera administrativă sau de altă natură. Este evident că afirmația critică ce se face din acest punct de vedere nu ține seama de principiul *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*;

d) cu privire la art. 38, se menționează că, în realitate, textul acestui articol, a cărui neconstituționalitate se invocă, reglementează dreptul de control al ministrului justiției asupra activității procurorilor, care decurge, în mod logic, din prevederea constituțională conform căreia procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului justiției [art. 131 alin. (1) din Constituție].

Din moment ce s-a stabilit că ministrul justiției, în virtutea art. 131 din Constituție, are dreptul să dea dispoziții obligatorii, în mod direct sau prin procurorul general, procurorilor, este firesc ca el să poată să și controleze activitatea acestora.

Dreptul de control, ca și dreptul de dispoziție asupra activității procurorilor sunt elemente intrinseci ale autorității pe care ministrul justiției o exercită asupra activității procurorilor. În lipsa acestor forme concrete de manifestare a autorității ministrului justiției, aceasta ar fi golită de orice conținut.

Critica cu privire la posibilitatea exercitării controlului prin inspectori generali din Ministerul Justiției și prin procurori detașați în cadrul acestui minister nu are un fundament constituțional, întrucât ministrul justiției, în exercitarea autorității sale asupra procurorilor, are deplina libertate de a-și alege modalitățile de control, ca și persoanele pe care să le însărcineze să facă constatări cu privire la activitatea procurorilor. Nici un text constituțional nu interzice ca procurorii să poată fi controlați de persoane care nu au calitatea de procuror, ci sunt magistrați asimilați. Pe de altă parte, critica făcută, în sensul că prin detașarea unor procurori în Ministerul Justiției s-ar încălca statutul acestora, este neîntemeiată, întrucât aceasta este de fapt o dispoziție de favoare care trebuie coroborată cu prevederile art. 79¹ al legii, care stabilesc că detașarea procurorilor, ca și a judecătorilor nu se poate face decât cu acordul lor scris, pe o perioadă determinată, cei în cauză păstrându-și statutul de magistrat pe perioada detașării.

De asemenea, se susține că nici critica ce se aduce ultimului alineat al art. 38 nu este fondată, deoarece nu contravine nici unei prevederi constituționale ci, din contră, se înscrie mai exact în prevederile art. 131 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora nu numai procurorul general se află sub autoritatea ministrului justiției, ci toți procurorii, indiferent de poziția lor ierarhică în cadrul Ministerului Public.

În sfârșit, cât privește afirmația cuprinsă în sesizarea grupului de deputați că efectuarea controlului de către ministrul justiției asupra activității procurorilor constituie o imixtiune a executivului în sfera puterii judecătorești, se arată că nici aceasta nu are suport constituțional, Ministerul Public, procurorii, nefăcând parte din puterea judecătorească, care cuprinde numai instanțele judecătorești. Dreptul ministrului justiției de a da, în interesul aplicării legii, dispoziții procurorilor și de a le controla activitatea decurge din faptul că, spre deosebire de judecători, cu privire la care Constituția, în art. 123 alin. (2), prevede că „sunt independenți și se supun numai legii”, în ceea ce îi privește pe procurori, textele constituționale nu mai afirmă această independență. Mai mult, art. 131 alin. (1) prevede principiul controlului ierarhic al activității procurorilor și al autorității ministrului justiției, sub care aceștia se află, ceea ce exclude *ipso facto* ideea independenței lor. Este adevărat că în același text se consacră principiul legalității și cel al imparțialității în activitatea procurorilor, absolut necesare, dar care nu exclud controlul ierarhic și autoritatea ministrului justiției.

e) cu privire la dispozițiile cuprinse în cap. III al titlului III, se apreciază că criticile formulate de grupul de senatori — în sensul că se încălcă unitatea Ministerului Public, sistemul unitar al parchetelor, principiul controlului ierarhic înscris în art. 131 alin. (1) din Constituție, că se creează premise de autonomizare și de federalizare teritorială, că se lezează caracterul național, unitar și indivizibil al statului român și că se diminuează rolul și autoritatea procurorului general al României — sunt în mod evident nefondate.

Faptul că se prevede în art. 42 și 43 că parchetele de pe lângă curțile de apel sunt conduse de procurori generali și că aceștia exercită, direct sau prin procurori inspectori, controlul asupra parchetelor din circumscripția lor nu are absolut nici o legătură, și cu atât mai puțin una de cauzalitate, cu unitatea statului român sau cu pericolul federalizării acestuia.

Este de observat că și până acum existau parchete pe lângă curțile de apel, singura modificare adusă de noua lege fiind aceea că, în concordanță cu tradițiile existente în perioada anterioară instalării dictaturii comuniste, s-a revenit la denumirea de *procuror general* pentru conducătorii acestora.

Existența a cincisprezece procurori generali la parchetele de pe lângă curțile de apel nu diminuează cu nimic rolul procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, care, conform art. 44 alin. 3 din noua lege, exercită, direct sau prin procurori-inspectori, controlul asupra tuturor parchetelor.

Din examinarea tuturor textelor capitolului în atenție nu rezultă nici o încălcare a principiului controlului ierarhic al activității procurorilor, prevăzut la art. 131 alin. (1) din Constituție, sau a vreunei alte dispoziții constituționale.

Cât privește critica adusă, în sesizarea grupului de deputați, articolului 44 alin. 2, se arată că este lipsită de temei, întrucât, pe de o parte, nu există nici un text constituțional care ar putea fi invocat în sprijinul susținerii sale, iar, pe de altă parte, nimic nu împiedică, dacă ar fi cazul, ca o persoană care nu are calitatea de procuror să fie numită mai întâi procuror, cu respectarea condițiilor și procedurilor legale și constituționale, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, și apoi să fie promovat în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

În ceea ce privește al doilea motiv de critică a textului în cauză, anume acela că s-ar încălca prevederile art. 94 lit. c) din Constituție, potrivit cărora președintele României „numește” în funcțiile publice, și nu promovează, el este tot atât de neîntemeiat, întrucât și în cazul promovării are loc o numire în noua funcție.

În legătură cu criticile aduse, se menționează că nici un text constituțional nu s-ar fi opus ca promovarea în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție să fie făcută direct de ministrul justiției, întrucât competența Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la promovarea în funcție a magistraților nu este prevăzută decât pentru judecători [art. 124 alin. (1) din Constituție]. Fiind însă în cauză „primul procuror al țării”, Parlamentul a ales prin textul de lege soluția promovării sale în funcție, de către Președintele țării, la propunerea ministrului justiției.

Invocarea de către autorii sesizării a art. 16 din Constituție, care se referă la egalitatea în drepturi, ca temei al neconstituționalității textului care se referă la promovarea în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă

Curtea Supremă de Justiție, nu are nici o relevanță în cauză, neputându-se invoca un drept atunci când se pune problema promovării într-o funcție unică;

f) cât privește art. 52 alin. 1, se arată că prin noua formulă a jurământului nu se încalcă nici un text constituțional, întrucât legea fundamentală nu cuprinde prevederi sau anumite condiții privitoare la jurământul magistraților. Explicația reformulării textului jurământului prestat de magistrați constă în faptul că angajamentul de a apăra interesele României venea în contradicție cu obligația de imparțialitate ce revine magistraților în procesele în care s-ar putea pune problema intereselor unor persoane străine în conflict cu interesele statului român sau ale altor instituții ale acestuia. De altfel, întrucât în jurământ se regăsește angajamentul magistratului de a respecta Constituția și legile țării, nu se poate pune problema neloyalității sale față de țară, dar fără a se aduce atingere imparțialității de care trebuie să dea dovadă în calitatea sa de magistrat;

g) cu privire la art. 73, se apreciază că reglementarea nu numai că nu contravine legii fundamentale, dar este în deplin acord cu aceasta.

Din faptul că în art. 133 din Constituție se precizează că exercitarea atribuției conferite Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la numirea în funcție a magistraților asistenți se face „în condițiile legii”, se desprinde concluzia că prin lege se pot da reglementări de natură să precizeze modalitățile concrete în care Consiliul Superior al Magistraturii să-și poată exercita această atribuție, inclusiv inițiativa în identificarea persoanelor care urmează să fie propuse pentru numirea în funcția de magistrat. În sprijinul acestei idei stă și prevederea din finalul textului art. 133 alin. (1) din Constituție, conform căreia lucrările Consiliului Superior al Magistraturii sunt prezidate de ministrul justiției, fără drept de vot. Explicația logică a prevederii constituționale constă în aceea că în cadrul lucrărilor Consiliului Superior al Magistraturii sunt analizate tocmai recomandările făcute de către ministrul justiției, care concură în acest fel la buna desfășurare a lucrărilor consiliului, pe care le prezidează. Faptul că ministrul justiției nu are drept de vot, conform textului constituțional, demonstrează grija legiuitorului constituant de a nu depăși cadrul colaborării dintre autoritatea executivă și cea judecătorească în stabilirea propunerilor de numire în magistratură ce vor fi înaintate Președintelui României.

În ceea ce privește promovarea și transferarea judecătorilor, art. 124 alin. (1) din Constituție prevede că acestea sunt dispuse numai de către Consiliul Superior al Magistraturii, în condițiile legii. Această formulare presupune ca prin lege să se stabilească procedura de adoptare a măsurilor respective, ceea ce nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune o participare activă a ministrului justiției, inclusiv prin propunerile pe care le face Consiliului Superior al Magistraturii. De altfel, ministrul justiției este cel mai în

măsură să cunoască nevoile bunului mers al justiției, pentru a propune Consiliului Superior al Magistraturii efectuarea transferului judecătorilor și promovarea acestora.

De altfel, și în aceste cazuri, ca și în situația recomandărilor pe care ministrul justiției le face Consiliului Superior al Magistraturii pentru ca acesta să propună Președintelui României numirile în magistratură, avem de a face cu același gen de atribuții cu privire la personalul din magistratură, a cărui conducere se asigură de ministrul justiției prin aparatul ministerului. De aceea, în ambele situații, prezidarea lucrărilor Consiliului Superior al Magistraturii revine ministrului justiției. Aceasta rezultă din interpretarea sistematică a textelor art. 124 alin. (1), art. 133 alin. (1) și art. 133 alin. (2) din Constituție, conform cărora — cu excepția cazului când are rolul de consiliu de disciplină și este prezidat de Președintele Curții Supreme de Justiție — lucrările sale sunt prezidate de ministrul justiției. În aceasta și rezidă rațiunea prevederilor din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, care stabilesc că pregătirea lucrărilor necesare desfășurării activității Consiliului Superior al Magistraturii se asigură de compartimente ale aparatului Ministerului Justiției.

În condițiile în care, conform noului text al art. 73, ministrul justiției este cel care face recomandări, Consiliul Superior al Magistraturii este cel care decide dacă va promova propunerile pe baza recomandării făcute de ministrul justiției sau nu, ori dacă va accepta propunerea ministrului justiției de a transfera un judecător sau de a-l promova. Orice recomandare sau, după caz, propunere ar face ministrul justiției, ea poate fi blocată de Consiliul Superior al Magistraturii, dacă acesta nu este de acord cu acceptarea ei. Așa fiind, nu sunt știrbite atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii. De altfel, în prezent, în ceea ce îi privește pe judecătorii Curții Supreme de Justiție, conform Legii nr. 56/1993, Colegiul permanent al acestei Curți are, între atribuțiile sale, și pe aceea de a prezenta recomandări Consiliului Superior al Magistraturii pentru numirea de judecători la instanța supremă, fără a se considera că prin aceasta sunt știrbite prerogativele Consiliului Superior al Magistraturii.

În realitate, prin modul în care sunt reglementate, în actuala formulare, textele art. 73, se realizează o conlucrare strânsă, o colaborare a autorităților judecătorească și executivă în asigurarea bunei funcționări a instanțelor judecătorești, a parchetelor și evitarea oricărui blocaj. A accepta ideea, care se caută a fi acreditată prin sesizările adresate Curții Constituționale, în sensul că, în ceea ce privește numirile, promovările și transferările în magistratură, acestea ar trebui să fie exclusiv de resortul Consiliului Superior al Magistraturii, fără nici un amestec din partea executivului, ar însemna să se nege necesitatea colaborării între autoritățile statului, a echilibrului care trebuie să existe între acestea, ceea ce contravine concepției moderne despre separația puterilor. În cazul în care ministrul justiției, prin recomandările sau propunerile făcute ori prin refuzul

de a investi Consiliul Superior al Magistraturii cu propuneri ori recomandări, ar bloca activitatea Consiliului Superior al Magistraturii și ar perturba astfel activitatea autorităților judecătorești, el ar fi tras la răspundere în condițiile Constituției și ale legilor în vigoare.

Prevederea alin. 4 al art. 73 din lege, care stabilește că, pentru numirea în funcția de președinte al Curții Supreme de Justiție, vor fi prezentate Președintelui României trei propuneri, nu încalcă nici o dispoziție constituțională. Nici o prevedere a Constituției nu conține restricții în ceea ce privește numărul de propuneri ce pot fi prezentate Președintelui României pentru numirile în funcțiile din magistratură. Este firesc ca pentru funcția supremă în magistratură să fie oferită posibilitatea Președintelui țării de a desemna pe cel pe care îl consideră cel mai potrivit pentru înalta misiune ce îi va reveni;

h) cu privire la art. 79¹, se arată că măsura detașării, astfel cum este prevăzută în textul criticat, nu încalcă în nici un fel statutul judecătorilor sau al procurorilor, așa cum este el prevăzut de Constituție. Această măsură nu poate fi luată decât cu consimțământul scris al judecătorului sau al procurorului, astfel încât Ministerul Justiției, Institutul Național al Magistraturii sau alte instituții publice să poată beneficia, când este necesar, de experiența profesională și de cunoștințele de specialitate ale magistratului. Din moment ce acestea sunt rațiunile și condițiile detașării, iar în nici un caz motive de ordin politic, rezultă că art. 79¹ oferă garanția respectării inamovibilității judecătorilor și a stabilității procurorilor. Mai mult, textul criticat se constituie ca o dispoziție de favoare pentru magistrați, care pot, astfel, pentru o durată limitată de timp, să schimbe felul muncii, în beneficiul îmbogățirii experienței juridice și al lărgirii orizontului de cunoaștere. Este evident că, în condițiile detașării, magistrații desfășoară o altă activitate decât aceea de judecător sau de procuror, astfel încât nu se poate susține că se încalcă în vreun fel separația puterilor. Faptul că reglementarea adoptată de lege diferă de regimul obișnuit al detașării prevăzut de Codul muncii, care nu se aplică magistraților, nu are relevanță în planul controlului de neconstituționalitate.

Întrucât cele trei sesizări privesc neconstituționalitatea aceleiași legi, s-a procedat la conexarea lor, pronunțându-se decizia de față.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

ținând seama de sesizările de neconstituționalitate formulate, de punctele de vedere comunicate, de raportul întocmit de judecătorul-raportor, precum și de concordanța dintre textele legale ce fac obiectul sesizărilor și dispozițiile constituționale, reține următoarele:

În temeiul art. 3 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională constată că este competentă să soluționeze sesizările, care s-au înaintat cu respectarea prevederilor art. 144 lit. a) din Constituție și ale art. 17 alin. (1) din Legea nr. 47/1992.

Curtea constată, cu caracter de generalitate, că prin controlul de constituționalitate se verifică concordanța textelor atacate cu prevederile Constituției, fără să poată fi luate în considerare soluții din reglementarea românească din alte perioade sau din legislația străină ori tendințele existente în alte țări cu privire la instituții similare, decât în măsura în care interesează înțelesul constituțional al reglementării supuse controlului. Așa fiind, dacă se doresc alte soluții legislative decât cele care au la bază textele legii fundamentale, trebuie mai întâi revizuită Constituția și nu interpretate sau aplicate textele peste voința legiuitorului constituant.

Pe de altă parte, este de reținut că reprezentanții autorităților publice au obligația constituțională de a se abține de la comentarii asupra sesizărilor aflate pe rolul Curții Constituționale, fiindcă ele pot fi interpretate ca presiuni asupra judecătorilor constituționali și pot pune la îndoială independența lor în luarea deciziilor.

Cu referire directă la obiecțiile de neconstituționalitate formulate, Curtea constată următoarele:

1. Critica de neconstituționalitate adusă art. 1 din legea atacată este nefondată. Potrivit art. 125 alin. (1) din Constituție, justiția se îndeplinește prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, astfel că legea fundamentală recunoaște numai judecătorului *jurisdictio* și *imperium*, adică puterea de a „spune” dreptul și de a impune executarea silită a hotărârilor. Prin Decizia nr. 96/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 251 din 17 octombrie 1996, Curtea Constituțională a statuat în sensul că, deși dispozițiile referitoare la Ministerul Public sunt așezate în Constituție în capitolul referitor la „Autoritatea judecătorească”, aceasta nu poate duce la transformarea Ministerului Public și a unităților sale în instanțe judecătorești, care să îndeplinească, potrivit Constituției, justiția. În aceeași decizie, analizându-se art. 131 alin. (1) din Constituție, care este plasat tot în capitolul „Autoritatea judecătorească”, și reținându-se că ministrul justiției, sub a cărui autoritate își desfășoară activitatea procurorii, este reprezentant al executivului, s-a apreciat că din textul constituțional rezultă, fără dubiu, o legătură a Ministerului Public cu puterea executivă, care este determinată de faptul că aceasta din urmă reprezintă interesele societății în mod permanent și continuu, iar Ministerul Public, potrivit art. 130 alin. (1) din Constituție, reprezintă și el, în activitatea judiciară, interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

Curtea Constituțională nu este chemată să stabilească care dintre soluțiile doctrinare ar fi corectă, ci să verifice dacă textul atacat este sau nu în concordanță cu Constituția, legea fundamentală cu forță juridică supremă. Or, din dispozițiile constituționale rezultă, astfel cum s-a reținut și prin Decizia Curții Constituționale nr. 73/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255

din 22 octombrie 1996, că Ministerul Public reprezintă o magistratură specială care nu îndeplinește atribuții jurisdicționale.

Aceste considerente își păstrează valabilitatea și în prezent, neintervenind nici un element care să conducă la reconsiderarea lor, astfel încât soluția din art. 1, care face distincție între autoritatea judecătorească și puterea judecătorească, nu este în contradicție cu Constituția. Chiar dacă ea nu consacră *in terminis* principiul separației puterilor în stat, cerințele lui de fond, astfel cum sunt concepute în prezent, se regăsesc în legea fundamentală și trebuie respectate de către toate autoritățile. Pe de altă parte, art. 80 alin. (2) din Constituție se referă la „puterile statului”, astfel încât și acest text constituie un temei pentru aprecierea textului atacat ca fiind constituțional.

Nici Consiliul Superior al Magistraturii nu face parte din puterea judecătorească, deoarece nu îndeplinește justiția, ci reprezintă un organism care se interpune între puterea judecătorească și puterea executivă, reprezentată de Președintele României și Guvern, în principal pentru asigurarea unei cât mai depline independențe a justiției. Aceasta explică de ce a fost reglementat în capitolul „Autoritatea judecătorească”.

De reținut că grupul de senatori care a formulat obiecția de neconstituționalitate apreciază că dispozițiile art. 1 din lege, astfel cum au fost modificate, sunt constituționale.

2. Obiecția de neconstituționalitate privind art. 19 alin. 4 teza a doua este și ea nefondată, deoarece textul atacat nu îngăduie ministrului justiției să exercite el căile de atac, ci precizează, în mod logic, că exercitarea atribuțiilor ce i se dau prin lege de a solicita exercitarea căilor de atac nu constituie o imixtiune în activitatea de judecată. Într-adevăr, art. 128 din Constituție stabilește că, împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii. Iar legea procesual civilă, prin art. 329 și 330, precum și legea procesual penală, prin art. 409 și 414², îngăduie ministrului justiției să solicite procurorului general exercitarea recursului în interesul legii și a recursului în anulare, căi extraordinare de atac. Chiar și aceste texte sunt apreciate ca neconstituționale în sesizarea grupului de deputați, dar, întrucât este vorba de dispoziții legale intrate în vigoare, Curtea nu se poate pronunța asupra acestei probleme în cadrul controlului *a priori*. În cadrul controlului constituționalității pe cale de excepție, Curtea s-a pronunțat însă prin Decizia nr. 73/1996, în sensul că dispozițiile art. 330 din Codul de procedură civilă sunt constituționale.

Fără a intra în cercetarea constituționalității textelor din legea procesuală civilă sau penală, deoarece ele nu formează obiectul prezentei cauze, este necesar, pentru aprecierea constituționalității textului atacat, să se rețină motivele pentru care se recunoaște ministrului justiției dreptul de a solicita exercitarea de către procurorul general a acestor căi de atac: recursul în interesul legii urmărește să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii pe

întreg teritoriul țării, Curtea Supremă de Justiție pronunțându-se asupra chestiunilor de drept care au primit soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești; recursul în anulare în materie civilă se poate introduce numai dacă, printr-o hotărâre irevocabilă, instanțele au depășit atribuțiile puterii judecătorești sau când judecătorii au săvârșit infracțiuni în legătură cu hotărârea pronunțată; în materie penală, recursul în anulare se exercită pentru motive mai variate, uneori numai în favoarea condamnatului. Este vorba deci de apărarea unor principii fundamentale ale statului de drept, precum: aplicarea unitară a legilor, separația puterilor, independența și imparțialitatea judecătorilor, precum și de înlăturarea unor încălcări esențiale ale legii penale sau procesual penale, altfel spus, probleme de interes general. Interesele private ale părților ar putea să le determine să nu exercite căile de atac pentru îndepărtarea erorilor judecătorilor, iar interesul general al legii reclamă pronunțarea unor decizii care să asigure supremația ei. De aceea, încă de la prima reglementare a acestor căi de atac s-a prevăzut posibilitatea declanșării controlului de către procurorul general, din oficiu sau la cererea ministrului justiției.

3. Nici critica de constituționalitate privind art. 37 nu este fondată. Potrivit art. 131 alin. (1) din Constituție, procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului justiției, ceea ce, desigur, presupune o subordonare a tuturor procurorilor, din moment ce textul constituțional nu distinge. Pe de altă parte, art. 130 alin. (2) din Constituție stabilește că Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, în condițiile legii. Așa fiind, înseamnă că legea poate concretiza formele sub care se manifestă autoritatea ministrului justiției asupra procurorilor, inclusiv dreptul de a da dispoziție direct procurorilor, în vederea respectării și aplicării legii.

Sustinerea din sesizarea grupului de deputați, în sensul că această autoritate ar fi numai administrativă, este contrară textului constituțional, ca urmare a acceptării de către Adunarea Constituantă a unui amendament ce viza eliminarea restricției din proiectul de Constituție, care limita autoritatea ministrului justiției numai la aspectul administrativ.

4. Obiecția de neconstituționalitate referitoare la art. 38 este, de asemenea, neîntemeiată. Nu se poate reține că reglementarea prin lege a controlului ministrului justiției asupra activității procurorilor constituie o imixtiune a executivului în sfera puterii judecătorești și deci o încălcare a Constituției, din moment ce, potrivit legii fundamentale, Ministerul Public nu face parte din puterea judecătorească, iar procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului justiției. Această ultimă prevedere constituțională, înscrisă în art. 131 alin. (1), nu poate fi lipsită de conținut prin interpretări care nu își au temeiul în Constituție.

Este adevărat că, potrivit art. 44 alin. 3 din lege, procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție exercită controlul asupra tuturor parchetelor, dar această dispoziție nu poate fi contrapusă pre-

vederii constituționale din art. 131 alin. (1), care pune pe toți procurorii, inclusiv pe procurorii generali, sub autoritatea ministrului justiției. Din aceleași considerente nu poate fi reținută afirmația din sesizarea grupului de deputați, în sensul că, din moment ce art. 30 alin. final din Legea nr. 92/1992 prevede că Ministerul Public este independent în relațiile cu celelalte autorități publice, instituția Ministerului Public nu poate fi condusă de către ministrul justiției. De altfel, o interpretare sistematică a art. 30 ar fi dus la aceeași concluzie, deoarece în alin. 1 se reia dispoziția constituțională, prevăzându-se că Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori, constituiți în parchete pe lângă fiecare instanță judecătorească, sub autoritatea ministrului justiției.

Critica ce vizează posibilitatea controlului asupra procurorilor prin inspectori generali din Ministerul Justiției nu are temei constituțional. Este evident că dispoziția art. 131 alin. (1) din Constituție, care pune procurorii sub autoritatea ministrului justiției, nu poate fi interpretată în sensul că numai ministrul justiției ar putea exercita singur atribuțiile ce decurg din calitatea sa. Pe de altă parte, sesizarea grupului de deputați ignoră dispozițiile art. 38 din lege, ce definesc obiectul controlului care se poate exercita de către procurorii inspectori, procurorii delegați, procurorii detașați sau inspectori generali.

Nici critica vizând posibilitatea detașării unor procurori în Ministerul Justiției nu poate fi primită, deoarece ea nu încalcă vreo dispoziție constituțională și nici principiul separației puterilor în stat, din moment ce ei nu fac parte din puterea judecătorească și își păstrează statutul pe care l-au avut, aflându-se tot sub autoritatea ministrului justiției, iar, pe de altă parte, detașarea se face cu acordul lor.

Pentru considerentele arătate mai sus, nu poate fi reținută nici critica ce se aduce alin. 5 al art. 38, în privința dispozițiilor pe care ministrul justiției le poate da direct procurorilor.

5. Dispozițiile cuprinse în cap. III al titlului III din lege, referitoare la parchetele de pe lângă curțile de apel și de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, nu înfrâng nici o dispoziție constituțională și deci obiecția de neconstituționalitate este nefondată. În esență, prin obiecția formulată se invocă încălcarea unității Ministerului Public, desconsiderarea lui și a sarcinilor pe care le are, precum și diminuarea rolului procurorului general al României. Este de reținut că, potrivit art. 130 alin. (2) din Constituție, Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, în condițiile legii. Or, art. 30 alin. 1 din Legea nr. 92/1992 stabilește că parchetele funcționează pe lângă fiecare instanță judecătorească, respectiv: Curtea Supremă de Justiție, curți de apel, tribunale și judecătorii. Soluția legii își află deci temeiul în Constituție și nu afectează unitatea Ministerului Public, din moment ce art. 44 alin. 3 din lege stabilește că procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție exercită controlul asupra tuturor procurorilor, iar potrivit art. 131 alin. (1) din Constituție toți

procurorii se află sub autoritatea ministrului justiției. Aceasta fiind, în esență, și soluția dată prin Legea nr. 92/1992, este greu de admis că prin reglementarea actuală s-ar încălca caracterul unitar al statului și s-ar crea premise de autonomizare și de federalizare teritorială.

Nici celelalte critici nu au temei constituțional. Legea fundamentală nu se referă la procurorul general al României, ci la procurori constituiți în parchete, potrivit legii, sub autoritatea ministrului justiției. Deci critica privind diminuarea rolului procurorului general al României nu poate fi primită. Aceeași soluție se impune și în ceea ce privește critica referitoare la desconsiderarea Ministerului Public și a sarcinilor sale. Legiuitorul constituant a înscris în Constituție dispoziții referitoare la Ministerul Public tocmai pentru a sublinia importanța instituției, dar a lăsat ca reglementarea de amănunt să se realizeze prin lege, însă fără a extinde sau a restrânge conținutul prevederilor legii fundamentale. Constituția tratează, sub unele aspecte, în mod diferit poziția și rolul instanțelor și judecătorilor față de Ministerul Public și față de procurori și este firesc ca aceste diferențieri să se regăsească și în lege, dar aceasta nu înseamnă o desconsiderare a Ministerului Public sau a procurorilor, ci este vorba de reglementarea diferită a rolului distinct și diferit pe care îl au cele două autorități.

În sfârșit, nu poate fi reținută nici critica ce se aduce în sesizarea grupului de deputați prevederilor art. 44 alin. 2 din lege, în sensul că textul ar încălca prevederile art. 16 și ale art. 94 lit. c) din Constituție. Se susține că prin referirea textului la „promovare” s-ar încălca principiul egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat de art. 16, deoarece în acest fel ar putea fi promovați numai procurori, restrângându-se sfera persoanelor care ar putea candida la această funcție. Critica nu ține seama însă de faptul că art. 16 alin. (1) are în vedere egalitatea de șanse a cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, dar avansarea ca procuror general presupune calitatea de procuror, cu respectarea condițiilor prevăzute de legea de organizare judecătorească, inclusiv condițiile de vechime stabilite de art. 67 din lege. Pe de altă parte, deși art. 94 lit. c) din Constituție folosește termenul de *numire*, noțiunea de *avansare* nu este neconstituțională, ea presupunând o numire în funcția de procuror general.

6. Critica formulată de grupul de senatori cu privire la art. 52 alin. 1 nu este fondată. Constituția nu prevede formula jurământului pe care trebuie să-l depună magistrații, dar stabilește în art. 123 alin. (2) că judecătorii sunt independenți și se supun numai legii, ceea ce se reflectă în textul atacat. Pe de altă parte, referirea din formula jurământului la respectarea Constituției are în vedere și apărarea intereselor țării, fără ca prin aceasta judecătorul să fie socotit apărător al statului în procese și nu independent și imparțial, astfel cum presupune profesia.

7. Nu este întemeiată nici obiecția de neconstituționalitate formulată în legătură cu art. 73 din lege. Potrivit art. 124 alin. (1) teza finală din Constituție, promovarea,

transferarea și sancționarea judecătorilor pot fi dispuse numai de Consiliul Superior al Magistraturii, în condițiile legii. Pe de altă parte, art. 133 alin. (1) teza întâi din legea fundamentală stabilește, de asemenea, că, în condițiile legii, Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați. Așadar legiuitorul constituant a stabilit ca prin lege să se detalieze modalitățile de numire a judecătorilor și a procurorilor, precum și cele de avansare, de transfer și de sancționare a judecătorilor. De aceea, faptul că textul atacat a introdus recomandarea ministrului justiției în legătură cu atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii nu contravine Constituției. Consiliul Superior al Magistraturii nu este ținut de recomandarea ministrului justiției și o poate refuza, solicitând alte recomandări. În măsura în care ministrul justiției ar bloca procesul firesc de numire, de promovare sau de transferare nefăcând alte recomandări, se poate angaja răspunderea ministrului justiției, pentru neîndeplinirea unei obligații legale.

Numai în cazul în care Consiliul Superior al Magistraturii nu ar avea dreptul de a dispune asupra recomandărilor, textul ar fi fost neconstituțional, deoarece ar fi transformat consiliul într-o curea de transmisie între două componente ale puterii executive. Soluția din text are în vedere faptul că ministrul justiției, prin aparatul pe care îl are la dispoziție, este în permanență informat asupra situației magistraților. Pe de altă parte, potrivit art. 73 alin. 3 din lege, Consiliul Superior al Magistraturii poate cere Ministerului Justiției, instanțelor judecătorești sau parchetelor relații sau acte referitoare la activitatea profesională ori la conduita magistraților, iar art. 46 alin. 1 din Regulamentul Consiliului Superior al Magistraturii stabilește că membrii săi se pot informa și la sediile instanțelor și ale parchetelor cu privire la problemele care intră în competența sa.

Desigur că ar putea fi de discutat dacă legiuitorul actual s-a oprit la cea mai bună soluție, excluzând posibilitatea ca și alte structuri legate de înfăptuirea justiției să facă recomandări Consiliului Superior al Magistraturii, dar soluția din textul atacat reprezintă o opțiune politică a Parlamentului, pe care Curtea Constituțională nu o poate cenzura, nefiind în contradicție cu Constituția. Pe de altă parte, în cadrul unei conlucrări între Consiliul Superior al Magistraturii și ministrul justiției, nici textele constituționale și nici textul legal atacat nu împiedică pe membrii consiliului să-l informeze pe ministru asupra unor situații de care au luat cunoștință și care ar justifica formularea unor recomandări de către ministrul justiției.

Critica adusă textului în sesizarea grupului de deputați, în sensul că pentru numirea în funcțiile de conducere ale Curții Supreme de Justiție nu trebuie făcute câte trei propuneri, deoarece, potrivit Constituției, Președintele României numește și nu alege din mai multe propuneri făcute, nu este justificată. În primul rând, trebuie reținut că art. 73 alin. 4 din lege se referă numai la președintele Curții Supreme de Justiție, astfel că mențiunea din sesizare la

alte funcții este fără temeii. Aceeași este constatarea și cu privire la referirile din sesizare relativ la numirea procurorilor generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel de către Președintele României. Cât privește pe președintele Curții Supreme de Justiție, faptul că legea prevede trei propuneri nu contravine nici unui text constituțional, deoarece numirea nu exclude existența mai multor propuneri.

De remarcat că, deși sesizarea grupului de senatori se referă la art. 73 și următoarele, în realitate critica vizează numai art. 73, astfel încât nu este cazul analizării celorlalte dispoziții.

8. Nici critica adusă art. 79¹ de către grupul de senatori nu poate fi primită, deoarece soluția din text nu contravine

nici unei dispoziții constituționale. Legea pentru organizarea judecătorească, lege organică, poate crea un regim special de detașare, diferit de cel reglementat de Codul muncii și, pentru a nu afecta statutul constituțional al magistraților, textul atacat prevede necesitatea acordului scris al magistratului, o durată limitată pentru detașare și păstrarea statutului avut înainte de detașare.

Pe de altă parte, se reține că pe perioada detașării cel astfel încadrat nu mai îndeplinește funcția de judecător sau de procuror, chiar dacă își păstrează statutul de magistrat, astfel încât detașarea nu contravine prevederilor art. 124 alin. (2) și ale art. 131 alin. (2) din Constituție.

Având în vedere considerentele expuse, văzând și dispozițiile art. 16, art. 94 lit. c), art. 124 alin. (1), art. 130, art. 131, art. 133 alin. (1) și ale art. 144 lit. a) din Constituție, precum și prevederile art. 13 alin. (1) lit. A.a) și ale art. 17–20 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în privința art. 38, a prevederilor cuprinse în cap. III al titlului III, a art. 73 și cu unanimitate în ceea ce privește celelalte texte atacate,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că prevederile art. 1, art. 19 alin. 4, art. 37, art. 38, cap. III al titlului III, art. 52 alin. 1, art. 73 și art. 79¹ din Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească sunt constituționale.

Decizia se comunică Președintelui României.

Dezbaterea a avut loc la data de 18 iulie 1997 și la ea au participat Ioan Muraru, președinte, Costică Bulai, Viorel Mihai Ciobanu, Mihai Constantinescu, Nicolae Popa, Lucian Stângu, Florin Bucur Vasilescu, Romul Petru Vonica și Victor Dan Zlătescu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

București, 18 iulie 1997.
Nr. 339.

ÎN ATENȚIA AGENȚILOR ECONOMICI

Potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/1997 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, începând cu data de **28 iulie 1997**, transmiterea la Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, în vederea publicării în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, a încheierii de înmatriculare a societății comerciale, precum și a celorlalte acte prevăzute de lege, se face de către **Oficiul Registrului comerțului**, pe cheltuiala părților.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, tel. 668.55.58 și 335.01.11/4028.